БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 77 (17.359). ● 4 апрель 1979 йил, чоршанба ● Баҳоси 2 тийин

ПАХТАЧИЛИКДА САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТГА КЎПРОҚ ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

● ЧИГИТ ЭКИШНИ ҚИСҚА МУДДАТЛАРДА ВА АГРОТЕХНИКА ЖИҲАТИДАН ЮКСАК ДАРАЖАДА ЎТКАЗИШ ЖУДА МУҲИМ ИШДИР.

● ТУПРОҚНИНГ ҚАТҚАЛОҚ БЎЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАЙДИГАН САМАРАЛИ УСУЛНИ КЕНГ ЁЙАЙЛИК!

● ЧОРВАЧИЛИКНИ САНОАТ УСУЛИГА КЎЧИРИШ АСОСИДА ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРАЙЛИК!

● МАВЖУД БАРЧА РЕСУРСЛАРДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНАЙЛИК!

● ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИ ҲАММАНИНГ МУЛКИГА АЙЛАНСИН!

НАМАНГАН, 3 апрель. (ЎзТАГ). «Қизил равот» элита — уруғчилик совхози республикада мўл пахта ҳосили етиштириш билан ном чиқарган. Совхоз хўжалик юритишнинг прогрессив форма ва методларини, илғор тажрибани жорий этиш, ишларни юксак даражада механизациялаш, фан ва техника ютуқларини самарали қўлланиш асосида шундай мўл ҳосил олишга муваффақ бўлмоқда. Бу хўжаликда область семинар-кенгаши ўтказилди. Бу семинарда пахтадан мўл ҳосил етиштираётган моҳир усталар, колхоз ва совхозларнинг, қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари ва етакчи мутахассислари, партия, совет ходимлари қатнашдилар. Семинар-кенгашда Андижон область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министри А. Уркинбоев иштирок этдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Камолов прогрессив методларни жорий этиш асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ва унинг асосий тармоғи бўлмиш пахтачиликни юксалтириш тадбирлари тўғрисида доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан ўртоқлар — Задарё район партия комитетининг биринчи секретари У. Холдоров, «Дўстлик» совхози пахтачилик бригадаси бошлиғи А. Шарипов, Поп территориал ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори А. Одилов, Янгиқўрғон районидаги «Москва» колхозининг раиси Ю. Бобохонов, Учқўрғон районидаги Ленин номли совхоз директори Ф. Турсунов юқори ҳосил учун курашнинг ҳамма босқичларида прогрессив методларни, фан-техника тараққиёти ва илғор тажриба ютукларини колхоз ва совхозлар практикасига кенг жорий этиш жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар. Ҳозирги пайтда чигит экишни қисқа муддатларда ва агротехника жиҳатидан юксак даражада ўтказиш жуда муҳимдир. Чигитни аниқ миқдорда экишга алоҳида эътибор бериш лозим. Бу чора уруғлик чигит сарфини икки ярим баравар камайтириш имконини беради, яганалаш каби сермеҳнат ишга эҳтиёж қолдирмайди, чигитнинг униб чиқиш сифатини яхшилайди.

Тупроқнинг қатқалоқ бўлишига йўл қўймайдиган самарали усулни қўллаб-қувватлаб кенг ёйиш керак. Бу усул республикадаги илғор хўжаликларда муваффақиятли қўлланилмоқда. Ана шу хўжаликларда сеялкаларга оддий усулда тайёрланган қурилмалар ўрнатилади ва улар ёрдамида тупроққа қуруқ органик ўғитлар, кул, лигнин ва қум солинади. Бу метод чигитнинг бир текис униб чиқиши ва илк вегетация даврида ниҳолларни сақлаб қолиш имконини беради.

Илғорларнинг бошқа бир ташаббусини қўллаб-қувватлаш керак. Улар минерал ўғитларни энг мақбул муддатларда моҳирлик билан ишлатиб, озиқлантиришни 20 июнгача тамомлайдилар. Бу эса пахтанинг етилишини тезлаштиради, барвақт ҳосил олиб, уни кузги ёғингарчилик бошланишига қадар йиғиштириб олишга ёрдам беради.

Семинарда ўсимликларни биологик ҳимоя қилиш усулини кенг қўлланиш зарур эканлиги тўғрисида гап борди. Биологик метод химиявий ишлов бермаслик, ўсимликларни ҳимоя қилиш учун бўладиган сарфларни кескин суратда камайтириш имкониятини яратади. Шу муносабат билан Наманганда трихограмма етиштириладиган фабрика қурилишини жадаллаштириш зарур эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Республика олимлари атроф-муҳитни булғамайдиган янги «Альфа», «Удм» ва «Ўзган» дефолиантларини яратдилар. Янги препаратлар, шунингдек ғўзани парвариш қилишда «ОВХ-14» ва «ОВХ-28» пуркагич чанглатгичлардан кўплаб фойдаланиш, заҳарли химикатларни ишлатмаслик, дефолиацияни ерда туриб кенг кўламда ўтказишга кўмаклашади.

Областдаги кўпгина колхоз ва совхозларда нарядсиз звено системаси жорий этилди. Пировард натижаларга — олинадиган ҳосилга қараб меҳнат ҳақини белгилашга асосланган илғор усулни ҳамма жойда қўлланиш зарур. Бу усул пахтакорнинг ўз меҳнати учун масъулиятини оширади, меҳнат унумдорлигини ўстириш учун яхши омил бўлиб хизмат қилади.

Семинар-кенгашда ҳосилни машинада териб олиш ҳажмини кўпайтириш тўғрисида гап борди. Колхоз ва совхозлар ингичка толали, ўрта толали пахтани, уруғлик пахтани терадиган машиналарни, махсус агрегатлар ва тўкилган пахтани терадиган механизмларни олмоқдалар. Ҳар бир хўжаликда ҳозирнинг ўзидаёқ техникадан фойдаланиш юзасидан аниқ план тузиб чиқиш, машинада териш ҳажмини олдиндан белгилаб қўйиш, механизатор кадрлар тўғрисида, ипатоволиклар методини кенг қўлланиш ҳақида ғамхўрлик қилиш лозим.

Семинар-кенгашда таъкидлаб ўтилганидек, чорвачиликни интенсивлаш, мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш ишида мавжуд имконият ва резервлардан ҳар томонлама фойдаланиш, чорвачиликни саноат усулига кўчириш асосида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин равишда кўпайтириш, шу жумладан, паррандачилик ва чўчқачилик сингари тез етиладиган тармоқлар ҳисобига чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш учун реал шарт-шароитлар вужудга келтирилмоқда. Область чорвадорлари 1979 йилда гўшт етиштиришни 22 процент, сут етиштиришни 25 ва тухум етиштиришни 36 процент кўпайтиришга қарор қилдилар.

Бу вазифани бажариш учун ҳозирнинг ўзидаёқ пичан ўриш кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказиш зарур. Бунинг учун техникани тахт қилиб қўйиш, ихтисослаштирилган бригадаларни тузиш, табиий ўтзорлар ва экилган ўтлардан самарали фойдаланиш керак. Қўзилатиш кампанияси вақтида ҳар бир қўзини сақлаб қолиш муҳимдир. Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам интенсив ривожлантиришни таъминлаш лозим. Боғдорчиликни бундан буён юксалтириш планларида лимонзорларни кенгайтириш муҳим ўрин олиши керак.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. У республика қишлоқ хўжалиги йил сайин тобора кўп замонавий техника, капитал маблағ, минерал ўғитлар олаётганлигини, малакали кадрларнинг янги отряди колхоз ва совхозларга бораётганлигини уқтириб ўтди. Мавжуд барча резервлардан фойдаланиш, яхши уюштирилган ва ғоят унумли меҳнат, илғорларнинг тажрибаси — буларнинг ҳаммаси область пахтакорларининг экиш кампаниясини қисқа муддатларда, агротехника жиҳатидан юксак даражада ўтказишлари, ғўзани яхши парвариш қилишлари, бу йил камида 480 минг тонна «оқ олтин» етиштириб, давлатга топширишлари имкониятини беради.

Беш йилликнинг тўртинчи йили пахтакорлар, қишлоқ хўжалигининг барча ходимлари янги меҳнат зафарларига эришадиган йил бўлиб қолиши керак. Қишлоқ меҳнаткашлари янги муваффақиятларни қўлга киритиш учун деҳқончилик маданиятини юксалтиришлари, ихтисослаштириш ва концентрациялашни, техника тараққиёти ютуқларини кенг жорий этишлари, ҳамма ишларни механизациялаштиришлари, суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан олинадиган ҳосилни кўпайтиришга, барча сифат кўрсаткичларини яхшилашга эришишлари зарур. КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва ноябрь Пленумларининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг берган маслаҳатлари ва тавсиялари худди шу ишларни бажаришга чорлайди.

ЧИГИТ ЭКИШ
ГРАФИКДАН ЎЗИБ

Бу йил 2400 гектар қўриқ ерда пахта етиштирамиз. Шундан 700 гектарини ингичка толали пахта ташкил этади. Ҳар гектар майдондан ўртача 45 центнердан «оқ олтин» етиштиришга қарор қилганмиз.

Чигит экишни эрта бошладик. Ҳозир далаларимизда экипажлар графикдан ўзиб ишлаяпти, кунлик чигит экиш топшириғи ортиғи билан бажарилмоқда. Ҳозирдаёқ минг гектарга яқин майдонга барака уруғи қадалди. Ҳамма экипажларимиз ишда миқдор билан сифатни бир-бирига маҳкам боғлаб олиб бормоқдалар. Область Советининг депутати Адолат Носирова бошлиқ бригада 160 гектар ерда деҳқончилик қилиб, гектаридан 70 центнердан ингичка толали пахта етиштиради. Бригадага қарашли майдонларнинг катта қисмига чигит экиб бўлинди. Жўра Норқулов, Тоғай Эшқобилов бошлиқ экипажлар сифатга алоҳида эътибор берган ҳолда кунига бир ярим — икки кунлик графикка тенг чигит экмоқдалар.

Эломон Қўйлиев, Яхшимурод Эргашев, Ҳайит Раҳмонов, Тожи Ойназаров бошлиқ бригадаларимизда ҳам чигит экиш тезкорлик билан олиб борилмоқда.

Биз шароитни ҳисобга олиб, бу йил ингичка толали пахта етиштириладиган майдонларнинг ҳар гектаридан 120 минг туп, оқ пахта майдонларида 130—140 минг тупдан кўчат бўлишини таъминлашга аҳд қилдик. Чигит уяларга аниқ уруғ ташлайдиган сеялкаларда экиляпти. Бу билан яганага эҳтиёж қолдирилмайди.

Совхозимизнинг ҳамма бўлимлари ва бригадаларида чигит экиш оммавий равишда бошлаб юборилди. Бу муҳим ишни 7—10 иш кунида сифатли тугаллаймиз.

С. БАРОТОВ,
Нишон районидаги Чўли Бегимқулов номли совхоз директори.

Наманган районидаги Қўқимбой адирлари бағрида ташкил этилган «Самарқанд» совхози пахтакорлари чигит экишни районда биринчилар қаторида бошлаган эдилар. Миришкорлар баҳорнинг ғанимат дақиқаларидан унумли фойдаланиб ерга барака уруғи қадашни кун сайин жадаллаштирмоқдалар. Чигит экишда Жамолиддин Камолов бошлиқ бригаданинг Олимжон Мамадиёров, Ғуломжон Холиқов сингари сеялкачи ва механизаторлари пешқадамлик қилишяпти. Экипаж аъзолари кунига 8—10 гектар майдонга «Тошкент-1» навли чигитни экишмоқда. Суратларда (ўнгдан) бригада бошлиғи Ж. Камолов, механизатор О. Мамадиёров ва сеялкачи Ғ. Холиқов ўртоқлар экилаётган уруғни кўздан кечиришяпти. Чапда эса экипаж иш устида.

П. Акбаров фотолари.

Самимий қутловлар

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Янош КАДАРга

Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг Раиси ўртоқ Пал ЛОШОНЦИга

Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Дьердь ЛАЗАРга

Азиз ўртоқлар!

Миллий байрам — Венгрия фашизмдан озод қилинганлигининг 34 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, бутун совет халқи Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетига, Венгрия Халқ Республикаси Президиуми ва Министрлар Советига, қардош Венгрия меҳнаткашларига самимий табриклар ва энг яхши истакларни йўллайдилар.

Фашист босқинчилар Венгрия диёридан 1945 йилнинг 4 апрелида батамом қувиб чиқарилган эди. Бунинг натижасида венгер халқи олдида порлоқ истиқболлар очилди, янги, бахтиёр ҳаёт қуришга киришиш имкони яратилди. Венгрия меҳнаткашлари ўзларининг синалган авангарди — Коммунистлар партияси раҳбарлигида озодликка эришилганидан кейин ўтган йиллар мобайнида туб социал-иқтисодий ўзгартишларни амалга оширдилар, замонавий саноатни, юксак даражада ривожланган қишлоқ хўжалигини вужудга келтирдилар, фан ва маданиятни ривожлантиришда талайгина натижаларни қўлга киритдилар ва ҳозирги вақтда ривожланган социалистик жамият барпо этиш программасини муваффақиятли суратда амалга оширмоқдалар.

Халқ Венгрияси Венгрия Совет Республикасининг шонли анъаналарини давом эттириб, марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принципларига амал қилиб жаҳон социалистик ҳамдўстлигини мустаҳкамлашга, Варшава Шартномаси ташкилоти билан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши фаолиятини такомиллаштиришга, иқтисодий интеграция комплекс программасини амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшмоқда. Венгрия Халқ Республикаси социалистик мамлакатларнинг халқлар тинчлиги, хавфсизлиги учун, демократия ва социал тараққиёт учун биргаликда олиб бораётган курашида актив иштирок этиб, халқаро майдонда муносиб обрў-эътибор қозонди.

Совет кишилари қардош Венгрия халқ ҳокимияти йилларида қўлга киритган ажойиб муваффақиятлардан сизлар билан бирга қувонмоқдалар. Мамлакатларимиз ўртасида сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаётнинг ҳамма соҳаларидаги ҳамкорлик кенг кўламда ривожланаётганлиги ва бу ҳамкорлик чинакам ўртоқлик характерида эканлигини Совет Иттифоқидагилар астойдил мамнуният билан қайд этмоқдалар. Социализм ва коммунизм қурилиши, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати, бутун дунёда тинчлик учун курашнинг барча асосий масалалари хусусида КПСС билан ВСИП қарашларининг бирлиги ана шу ҳамкорликнинг мустаҳкам негизидир.

Совет коммунистлари, бутун совет халқи сизларни Венгрия фашистлар зулмидан озод қилинганлигининг 34 йиллиги билан табриклаб, қардош венгер халқига социалистик қурилишда, Венгрия Социалистик ишчи партияси XI съезди қарорларини бажаришда янги катта муваффақиятларга эришувини тилаб, қизғин истакларни изҳор этадилар ҳамда коммунизм улуғ иши тантанаси йўлида халқ Венгрияси коммунистлари, барча меҳнаткашлари билан жанговар иттифоқ ва ҳар томонлама ҳамкорликни бундан буён ҳам ҳормай-толмай мустаҳкамлашга астойдил аҳд қилганликларини билдирадилар.

Яшасин совет ва венгер халқларининг қардошларча бузилмас дўстлиги!

Л. БРЕЖНЕВ | А. КОСИГИН

ЭЛЧИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Покистон Ислом Республикасининг СССРдаги элчиси С. Ёқубхонни 3 апрель куни Кремлда қабул қилди. У Покистон президенти генерал Зиёул Ҳақнинг мактубини А. Н. Косигинга топширди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида ҳар икки томонни қизиқтирувчи масалалар тилга олинди.

(ТАСС).

НОМЕРГА ТЕЛЕГРАММА

САМАРҚАНД АММОФОСИ

САМАРҚАНД, 3 апрель. КПСС XXV съезди номидаги Самарқанд суперфосфат заводини реконструкция қилишнинг муҳим босқичи тугалланди. Бу ерда фосфор кислотаси ишлаб чиқарадиган янги цех ишга туширилди. Бу модда юксак самарали мураккаб ўғит бўлмиш аммофос ҳосил қилиш учун зарур.

«Самаркандхимстрой» трестининг биринчи бошқармаси, «Химзашчита» Фарғона бошқармаси ва бошқа ташкилотларнинг коллективлари қурилишда 2 минг тоннага яқин металл конструкция монтаж қилдилар, катта ҳажмдаги қурилиш ишларини бажардилар, минггага яқин янги асбоб-ускуналар ўрнатдилар. Мамлакатнинг қирқ учта шаҳри ўзининг энг яхши монтажчиларини беш йилликнинг зарбдор қурилишига юборди.

Заводни реконструкция қилиш ишлари тугалловчи босқичга кирди. Аммофос цехида «ҳосилдорлик малҳами» тайёрланадиган учта барабан аппаратнинг бири синаб кўрилди. Қурилма нормал ишлаб турибди, қолган иккита барабанни монтаж қилиш тугалланмоқда. Технология конвейерининг бу ердаги якунловчи босқичида ҳам «Ишга туширилсин!» деган буйруқ бериладиган вақт яқин қолди. Эндиликда заводнинг Ўрта Осиё деҳқонлари учун минерал ўғит ҳосил қиладиган қувватлари икки ҳисса ортади.

С. ФЕНЮТИН,
ЎзТАГ мухбири.

МУБОРАК ВА ФОРИШЛИК ҚОРАКЎЛЧИЛАР ТАШАББУСИ ИЗИДАН

УЛКАН МАРРАЛАР

Қумқўрғон райони чорвадорлари Муборак ва Фориш районлари қоракўлчиларининг ташаббусига жавобан қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиш тадбирларини ишлаб чиқдилар ва 1979 йил учун оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Район қоракўлчилари ўртасида қўзилатиш кампаниясини намунали ўтказиш, қўзи олишни кўпайтириш ва уни тўла асраб қолиш, қўйлар туёғини кўпайтириш учун кенг социалистик мусобақа авж олиб кетди. Гагарин номли совхоздан Х. Алиёров, Ю. Хуччиев, «Ўзбекистон» совхозидан Р. Бобохонов, «Москва» колхозидан М. Чориев, «Қизил Октябрь» колхозидан Ч. Абдумўминов, Ульянов номли совхоздан Х. Аллазов бошлиқ чўпонлар бригадалари ҳар юз бош совлиқдан 190—205 тадан қўзи олиш, ҳамма урғочи қўйларни асраб қолиш ва ҳар бир отарда қўзилардан яна бир тўлиқ отар етиштириш мажбуриятини қабул қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Муборак ва Фориш районлари қоракўлчиларининг 1979 йилда қўйчиликни ривожлантириш соҳасидаги социалистик мажбуриятлари тўғрисида»ги қарори районнинг ҳамма хўжаликларида, қўйчилик фермаларида ва чўпонлар бригадаларида муҳокама этилди. Район қўйчивонлари барча мавжуд имкониятларни яна бир бор кўриб чиқиб, бу йил умуман районда ҳар юз бош совлиқдан 160 тадан қўзи олишга, 56 минг бош қўзини, шу жумладан 45 минг бош урғочи қўзини ўстириш учун қолдириб, уларнинг ҳаммасини тўла асраб қолишга аҳд қилдилар. Йил охирига бориб, қўй ва эчкилар жами 114 минг бошга етказилади ёки 21 минг бош кўпайтирилади, қоракўл тери ва жун тайёрлаш планининг бажарилиши таъминланади. Биринчи сорт қоракўл тери олиш 90 процентга, ҳар бир қўйдан ўртача қирқиб олинадиган жун тўрт килограммга етказилади.

Ҳозирги вақтда ҳамма жойда совлиқлар ёппасига қўзилай бошлади. Ҳозирдаёқ 45 мингтадан кўпроқ қўзи олинди, шулардан 27 мингтаси ўстириш учун олиб қолинди. Фермаларнинг ҳаммасида қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли тугаллаш ва 1979 йилга қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун зарур шароитлар яратилган.

МАВСУМ СОЗ ЎТАДИ

Совхозимиз Ховос районидагина эмас, балки Сирдарё областида ҳам йирик қўйчилик хўжалиги ҳисобланади. Совхозимизда жами 12700 бош қўй бор. Шундан 5717 боши совлиқдир. Ўтган йили биз қишловга ҳар қачонгидан ҳам пухта тайёргарлик кўрган эдик. Пландагидан икки ярим марта кўп табиий пичан, икки йилликка етадиган ем жамғарилган эди. Натижада қўй-қўзиларни қишловдан яхши олиб чиқдик.

Қўзилатиш мавсуми бу йил барвақт бошланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган Муборак ва Фориш райони қоракўлчиларининг ташаббуси бизни ҳам янги марраларга отлантирмоқда. Совхозимиз чўпон-чўлиқлари, барча чорвадор ва мутахассислари қимматли ташаббусни пухта ўрганиб чиқдилар. Бунга жавобан ўз зиммаларига янги мажбуриятлар қабул қилишди. Жумладан биз бу йил совлиқларимиздан пландаги 4970 бош ўрнига 6110 бош қўзи олишга қарор қилдик. Уларнинг деярли юз фоизини ўстириш учун қолдирамиз. Ҳозир барча отарларда қўзилатиш муваффақиятли ўтаётир. Назирқул Ортиқбоев бош бўлган отарда мавсум тугай деб қолди. Мазкур отар коллективи қисқа вақт ичида совлиқлардан 375 қўзи олиб, планни ошириб адо этди. Ҳозирги кунда эса зиммадаги юксак мажбурият ҳисобига иш олиб борилаётир.

Шунингдек, Эгам Жуманов, Эргаш Яҳёев, Бобоқул Саидматов, Шоим Жўрақулов ўртоқлар бош бўлган отар коллективлари ҳам ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, ҳар юз бош совлиқдан камида 110-112 бошдан қўзи олишга қарор қилдилар.

Х. ИСКАНОВ,
Ховос районидаги «Ховос» совхози директори.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТАРАДДУДИ

Тошкент метроси линиясида Бутуниттифоқ шанбалик куни йўлга чиқадиган биринчи составни машинист Ю. Шоқосимов бошлиқ энг яхши комсомол-ёшлар бошқариб борадиган бўлди. У ёрдамчиси Н. Муҳитдинов билан бирга меҳнат байрамини «бошлаб беради». Бошқа 14 экипаж ҳам доҳиймиз Ильич туғилган куннинг 109 йиллигини зарбдор иш билан нишонлашга аҳд қилди.

Метрополитеннинг қолган меҳнатчилари штаб ишлаб чиққан конкрет планга мувофиқ коммунистик шанбаликда иштирок этадилар. Шу куни 4 вагонга техникавий хизмат кўрсатиш, 92 алоқа асбобини ремонтдан чиқариш, бошқа ишларни бажаришга қарор берилди. Кўп кишилар территорияни ободонлаштириш, дарахт кўчатлари, буталар ўтказиш билан шуғулланадилар. Лекин ҳамиша бўлганидек, пассажир составларининг аниқ-пухта ишлаши Тошкент метрополитенининг меҳнат байрамига қўшган энг асосий ҳиссаси бўлади.

●

Тошкент экскаватор заводининг меҳнатчилари коммунистик шанбалик кунида республика мелиораторларининг буюртмаси — икки қудратли машинани тайёрлаб беради.

Металл конструкциялар цехининг электр пайвандчиси Юрий Фоминский ва унинг ўртоқлари 21 апрелни энг юксак унумдорлик кунига айлантиришга аҳд қилдилар. Йиғув цехининг илғор ишчилари Рашид Ҳамроқулов, Владимир Романов ҳам худди шундай ишлашга қарор бердилар.

Меҳнат байрамида салкам 2 минг киши иштирок этади. Улар 30 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарадилар. Бунинг кўп қисми тежаб қолинган электр энергия ва материаллар ҳисобидан тайёрланади.

●

Самарқанд областидаги Жонбой темир бетон буюмлар заводининг коллективи ишчилар йиғилишида Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик куни бажарадиган ишлари планини якдиллик билан тасдиқлади. Сув хўжалиги объектлари учун 70 кубометр қурилиш деталлари тайёрлашга қарор қилинди. Бу — одатдаги топшириққа нисбатан анча кўпдир. Маҳсулотнинг ҳаммаси ғоят сифатли қилиб тайёрланади. Хизматчиларнинг бир қисми завод территорияси ва посёлка кўчаларини ободонлаштириш билан банд бўлади. Кўча ва йўлларнинг чеккаларига тераклар, акация ва бошқа дарахтлар ўтқазилади.

●

Москваликларнинг 21 апрелда В. И. Ленин туғилган куннинг 109 йиллиги шарафига коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ташаббусига «Наманганводстрой» трестининг Чортоқ районидаги механизациялашган кўчма колоннаси бунёдкорлари якдиллик билан қўшилдилар. «Қизил шанбалик» куни амалга ошириладиган иш режалари белгилаб олинди. Умумхалқ ҳашарида 370 та ишчи қатнашади. Мавжуд барча механизмлар ишга сафарбар этилиб, 13600 куб метр тупроқ ишлари бажарилади. 600 туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилади. Маъмурий бинолар ремонт қилинади.

Бир беш йилликда икки беш йиллик маррани эгаллашга аҳд қилган Боқибой Ражабов, Ҳаитбой Дадабоев каби бульдозерчи ва экскаваторчилар шу куни 2,5—3 нормадан иш бажариш мажбуриятини олдилар.

Шанбаликдан тушган 1200 сўм маблағни беш йиллик фондига ўтказишга қарор қилинди.

Шунингдек, мазкур трестга қарашли Уйчидаги 3-механизациялашган кўчма колоннада ҳам шанбаликка қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Шу куни объектларда 21 та экскаватор, 23 бульдозер, 13 та скрейпер ва бошқа техника воситалари ишлайди. 230 нафар қурувчи ва механизатор кучи билан 1300 сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилади.

Ш. НИШОНОВ,
Наманган шаҳри.

КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИ

Вокалчиларнинг биринчи республика конкурси 3 апрель куни Тошкентда лауреатлар ва дипломантларнинг катта концерти билан тугади. Самарқанд опера ва балет театрининг солисти Дилором Ёқубова, Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваториясининг студентлари Юрий Зиновенко ва Нодира Қобуловалар опера-концерт ва камер бўлимлари бўйича ўтказилган ана шу ижодий мусобақада энг юқори баҳога сазовор бўлдилар.

Чайковский номидаги Москва давлат консерваториясининг профессори Г. И. Тиц бошчилик қилган жюри аъзоларининг фикрича, бу йилги конкурс Ўзбекистон вокаль мактаби катта муваффақиятга эришганлигини намойиш қилди. Конкурс лауреатлари Глинка номидаги вокалчилар бутуниттифоқ конкурсида қатнашиш ҳуқуқини олдилар. Бу конкурс шу йилнинг куз фаслида Таллинда ўтказилади.

(ЎзТАГ).

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

СОВЕТОБОД. «Улус» совхози деҳқонлари ҳар йили чорва учун тўйимли озуқа ҳисобланган беда ва кунгабоқардан мўл ҳосил олиб келмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь Пленумлари қарорларидан илҳомланган хўжалик азаматлари бу йил шундай экин майдонларини янада кенгайтиришга аҳд қилдилар. 250 гектар ер беда ва 600 гектар майдон кунгабоқар уруғи сепишга тайёрлаб қўйилган эди.

Беда ва кунгабоқар экиш муваффақиятли ўтказилди. Бу ишда Эрка Бобоқулов, Саъдин Қорабоев, Турсун Омонов, Йўлдош Ҳусанов, Абдураззоқ Хушбоқов каби илғор механизаторлар ибрат кўрсатдилар.

Т. ЎСАРОВ,
Самарқанд области.

ТОШКЕНТДА УЧРАШУВ

Италиянинг Совет Иттифоқидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Ж. В. Маккотта Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов 3 апрель куни элчини қабул қилди. (ЎзТАГ).

ЧЎЛДА САБЗАВОТЧИЛИК ХЎЖАЛИГИ

Нишон районидаги 2-«А» совхозида 210 гектар қўриқ ерга бодринг, помидор, карам ҳамда пиёз экилди.

Қарши чўлидаги бу кенжа хўжалик Таллимаржон сунъий денгизининг яқинида жойлашган. Келгусида совхознинг экин майдонини 10 баравар кенгайтириш кўзда тутилмоқда. Шундай қилиб, бу қўриқ совхоз Қарши даштида илк бор вужудга келган «Аврора», «Партия XXII съезди», «Қарши» совхозлари сингари сабзавот етиштиришга ихтисослаштирилган йирик хўжаликка айланади.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ТАКЛИФ ВА МУЛОҲАЗАЛАР—АМАЛДА

КОММУНИСТЛАР ФИКРИНИ ҚАДРЛАБ

Коммунист — партиянинг омма орасидаги вакили, кўз-қулоғи, коллектив карвонбошисидир! Экономикамизнинг тараққиёти, халқ турмуш фаровонлигининг юксалиб бориши кўп жиҳатдан меҳнаткашларнинг авангард қатлами коммунистларнинг ташаббускорлиги, ишчанлик қобилиятига боғлиқдир. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек, партиямизнинг кучи коммунистларнинг ғоявийлиги, активлиги, фидокорлигидадир. Шу боисдан партия ўзининг кўп қиррали фаолиятида коммунистларга таянади. Уларнинг маҳорати, тажрибасидан имкони борича кўпроқ фойдаланишга ҳаракат қилади. Коммунистлар билан маслаҳатлашиб иш кўриш, уларнинг фикр ва мулоҳазаларини эътиборга олиш, қийинчиликларни бартараф этишда ва муваффақиятларни мустаҳкамлашда ҳамиша бизга қўл келган ва келмоқда.

Биз партиявий ишнинг бу муҳим ва масъулиятли соҳасига ижодий ёндашмоқдамиз. Коммунистларнинг партия йиғилишларида, пленумларда, конференцияларда билдирган танқидий фикр-мулоҳаза ва истакларига сезгирлик билан қараяпмиз. Қимматли маслаҳатларнинг тўла бажарилишига эришяпмиз. КПСС Марказий Комитетининг «Тамбов область партия ташкилотларида танқид ва ўз-ўзини танқиднинг аҳволи тўғрисида»ги қарори бу ишни изчил йўлга қўйишимизда катта ёрдам бермоқда. Коммунистларнинг ҳар бир амалий таклифи танқидий мулоҳазасини эътибордан қолдирмай амалга оширяпмиз.

Областимиздаги 1455 бошланғич партия ташкилотида ўтган сўнгги ҳисобот-сайлов йиғилишларида қарийб уч коммунистдан бири музокараларда қатнашди. Улар қўлга киритилган ютуқларни фахр билан тилга олдилар. Камчиликларни принципиаллик билан очиб ташладилар ва уларни қандай бартараф этиш йўлларини айтиб, ҳал этилиши зарур бўлган муаммоларни ўртага қўйдилар. Москва районидаги «Коммунизм» колхозида бўлиб ўтган партия ҳисобот-сайлов йиғилишида ҳосилдорлик йилдан-йилга камайиб кетаётганлиги танқид қилинди. Йиғилишда сўзга чиққан коммунистлар хўжаликда экин майдонларини йириклаштиришга эътибор берилмаётганлигини кўрсатиб ўтишди. Чунончи 1016 гектар ер майдони 372 даладан иборат. Бу деҳқончилик маданиятини оширишга халақит бераётир. Агар ана шу карталар йириклаштирилса, ерлар текисланса ҳосилдорлик кўтарилган, машина теримига йўл очилган бўлар эди, дейишди нотиқлар.

Коммунистларнинг ўринли таклифлари район ва область партия комитетларининг эътиборини тортди, жиддий ўйлашга мажбур қилди. Хўжаликка амалий ёрдам уюштирилди. Тегишли ташкилотларга зарур топшириқлар берилди. Оқибатда хўжаликдаги 120 гектар экин майдони капитал планировка қилинди. 372 бўлак дала 275 тага келтирилди. Кузда эса бу ишлар яна давом эттирилади.

Область партия комитетининг таклифига биноан шаҳар ва район партия комитетлари ҳисобот-сайлов йиғилишларида айтилган танқидий мулоҳазаларни умумлаштириб бюро мажлисларида кўриб чиқдилар. Коммунистларнинг фикрлари асосида муҳим тадбирлар тузилди. Шундан сўнг бу масала обкомнинг бюро мажлисида алоҳида қараб чиқилди. Ҳар бир таклиф ва танқидий фикр чуқур таҳлил қилинди, шу асосда бир қатор аниқ тавсиялар ишлаб чиқилди. Уларда адир ерларга сув чиқариш учун қўшимча насос станциялари қуриш, артезиан қудуқлари қазиш, янги суғориш тармоқлари барпо этиш ҳамда мавжудларини реконструкциялаш кўзда тутилган.

Шаҳар ва район партия ташкилотларининг конференциялари ҳам коммунистларнинг активлиги, сиёсий онги янада ўсганлиги билан характерланди. Конференцияларда 307 киши, шу жумладан 137 ишчи ва колхозчи, 79 хотин-қиз сўзга чиқди. Улар ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш, тарбия ишини яхшилаш ҳақида фойдали фикрларни билдирдилар. Область бўйича юқори ташкилотлар адресига тааллуқли бўлган 35 та фикр ва истак тегишли ташкилотларга маълум қилинди. Ҳар бир танқидий мулоҳаза юзасидан белгиланган тадбирнинг бажарилиш муддати белгиланди.

Партия ташкилотларида коммунистларни уларнинг танқидий мулоҳазалари, таклифлари, маслаҳатлари амалга оширилаётгани тўғрисида хабардор қилиб туриш анъана бўлиб қолди. Йиғилишларда ўз фикрини ошкора билдириш, принципиал танқид учун зарур шароит яратилди. Коммунистларда ўз таклифларининг бажарилишига ишонч мустаҳкамланди.

Андижон мебель фабрикасининг ишчиси Эркинжон Иминов шаҳар партия конференциясида сўзга чиқиб, бир неча йилдан буён янги мебель фабрикаси қуриш тўғрисида гапирилади, лекин амалий ишга кўчадиган вақт келмадимикин? Бу ҳақда жиддийроқ ўйлаб кўриш керак, — деди. У қурилишни тезроқ бошлашни, бу ишни партия ташкилоти оталиққа олишини таклиф этди.

Область партия комитети ва область ижроия комитети коммунист Эркинжон Иминовнинг истиқболга мўлжалланган бу таклифини чуқур ўрганиб, фабрика қурилишини тезлаштириш тўғрисида махсус қарор қабул қилди. Ўнинчи беш йилликнинг охирига бориб йилига 24 миллион сўмлик мебель маҳсулоти ишлаб чиқарадиган корхонанинг лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш, 1981 йилда фабрика қурилишини бошлаб, 1983 йилда тугаллаш кўзда тутилди.

Биз бундай мисолларни кўплаб келтиришимиз мумкин. Коммунистлар партия ташкилотлари эътиборини қўшимча резервларни аниқлашга, ишни яхшилашнинг янги-янги йўлларини топишга, оммавий-сиёсий ишлардаги камчиликларни тугатиш, доклад ва суҳбатларнинг ҳаётийлигини таъминлаш, қуруқ ваъзхонликка, ваъдабозликка барҳам бериш, меҳнаткашларга маданий-маиший хизматни яхшилаш каби муҳим масалаларга қаратмоқдалар. Хўжалик ишидаги нуқсонлар партия ташкилотларининг қатъийлиги, коммунистларнинг ташаббускорлиги билан бартараф этилмоқда.

Биз ишнинг яхшиланишига хизмат қилувчи таклиф ва мулоҳазаларга сезгирлик билан қулоқ солаверамиз. Бундай чиқишларни қадрлаймиз. Аммо бирор киши турли баҳоналар билан ўзини муҳим ишдан, топшириқдан, масъулиятдан четга олишга уринса партия ташкилоти бундай ходимлар билан келиша олмайди. Ташаббуссиз, изланмай яшашга ўрганиб қолган кишиларгагина муаммолар «ҳал қилиб» бўлмайдигандек туюлиши мумкин.

Ўтган йили Жалолқудуқ, Қўрғонтепа, Андижон районларида ана шундай аҳвол рўй берди. Бу районларнинг раҳбарлари коммунистлар билан яхши баҳамжиҳатликда ишлай олишмади. Улар агротехника қоидаларининг қўпол равишда бузилиши, меҳнат интизомининг бўшлиги, хўжасизлик фактлари билан муросасозлик қилишди. Коммунистларни, барча меҳнаткашларни рўй берган қийинчиликларни енгишга сафарбар эта олишмади. Шунга кўра бу районларда пахта тайёрлаш плани бажарилмади. Ишга партиявий муносабатда бўла олмаган Жалолқудуқ, Қўрғонтепа район партия комитетларининг секретарлари алмаштирилди.

Андижон шаҳар, Балиқчи, Москва, Ленин, Хўжаобод, Избоскан район партия комитетлари, кўпчилик бошланғич партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети кўрсатмалари ва йўл-йўриқларига амал қилиб, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантирмоқдалар. Ўз ишларида коммунистларнинг танқидий фикрлари ва таклифларини тобора тўлароқ инобатга олмоқдалар. Коммунистлар билдирган таклифлар етарли ташкилотчилик ишлари билан уйғунлаштирилмоқда. Шу билан бирга баъзи партия ташкилотлари ва уларнинг раҳбар органлари бу муҳим масалага етарли эътибор бермаётганликларини ҳам таъкидлаб ўтиш жоиздир. Айрим раҳбарларда чидам ва қатъият, танқидий мулоҳазаларни эътибор билан тинглаш, танқидга тўғри муносабатда бўлиш маҳорати етишмаётир. Бундай ходимларга ўртоқ Л. И. Брежневнинг танқидга етарли баҳо бермайдиган, уни назар писанд қилмайдиган киши олдинданоқ ўзининг бурдини кетказиб қўяди, деб айтган сўзларини эслатиб қўйишга тўғри келади.

Область партия комитети коммунистларнинг таклиф ва мулоҳазаларини писанд қилмайдиган раҳбар ходимлар билан келиша олмайди. Жалолқудуқ районидаги «Пахтакор» колхозининг раиси О. Абдуллаев молиявий интизомни қўпол равишда бузганлиги, коммунистлар билан ҳисоблашмай қўйганлиги учун вазифасидан четлатилди ва қаттиқ партиявий жазо олди. Область партия комитетининг бюроси Андижон районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси А. Қўчқоров, Давлат омонат кассалари область бошқармасининг бошлиғи М. Олимов сингари баъзи масъулиятсиз ўртоқларга нисбатан партия ва давлат интизомини қўпол равишда бузганликлари, коммунистларнинг танқидий мулоҳазаларини менсимаганликлари учун жазо чоралари кўришга мажбур бўлди.

Область, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари партия XXV съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев докладлари ва нутқларида кўрсатилган йўл-йўриқларни оғишмай амалга ошириш учун сиёсий-ташкилотчилик ишининг усул ва услубларини муттасил такомиллаштириб бораверадилар. Коммунистларнинг, барча меҳнаткашларнинг маҳоратини, ташаббускорлигини тинмай ошириб, ўнинчи беш йиллик план ва социалистик мажбуриятларининг муваффақиятли бажарилишини таъминлайдилар.

С. МАМАРАСУЛОВ,
Андижон область партия комитетининг биринчи секретари.

ҚЎЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ҚИЛИНГ!

ЧЎЛДА ЧАМАН ЯРАТАЁТГАНЛАР

— Мени совхоз боғбони қилиб қолдиришларингни сўрайман! — Фориш районидаги К. Маркс номли совхозга кўп йиллар директорлик қилган Мусоқул ака Оролов пенсияга чиқар экан, дирекцияга ана шундай мазмунда ёзилган ариза билан мурожаат қилди. Унинг гапида жон бор эди. Совхоз Қарғақўнмас тепалигида барпо қилинган боғи билан довруғ қозонган. Бу боққа Мусоқул аканинг ўзи асос солган эди. Ниҳоллар ўсиб-улғайди-ю, лекин боғ сира кенгаймади. Бунинг кафилини олган кишилар эса бу ҳақда ўйламасдилар. Мусоқул ака боғни янада кенгайтиришга киришди. У ёнига қишлоқ қарияларини тортди.

Миришкор деҳқон айтганини қилди. Тоғ устидаги боғ янада кенгайтирилди. Экилган кўчатлар бехато кўкарди. Совхозда наврўз сайлини қир устидаги шу боғда ўтказиш анъанага айланган.

«Джизакстепстрой» территориал бошқармасига қарашли 5-автотранспорт колоннаси ходими Мингжигит Сандибоевни шу кунларда қўлда кетмон билан кўрасиз. У база ичкарисида ажойиб боғ ва гулзор бунёд қилган. Отахон ўз касбидан мамнун ҳолда шундай дейди:

— Ҳозирда базада 1,5 минг туп гул, 120 туп арча, кўплаб чинор, узум, олма дарахтлари кўкариб турибди. Ҳосилидан ҳамма баҳраманд. Менга шу керак...

Халқимизда, яхшидан боғ қолади, деган гап бор. Ўлкамизнинг бугунги ҳусни-жамоли озми-кўпми боғларининг кўркидан, шон-шуҳрати эса меҳнатнинг самарасидан. Ҳар бир қарич ер яхши деҳқон қўлида яшнайди, боғбўстонга айланади.

Жиззах қўриқларида боғ ва узумзорларни кенгайтиришда шахсий ташаббускорлик намуналарини кўрсатаётган боғбонлар билан бирга бир қатор хўжаликларда ҳам ибратли ишлар амалга оширилди. Областда боғдорчиликни ривожлантириш соҳасида кейинги йилларда катта ишлар қилинди. Область партия комитети яқин йилларда областда боғдорчилик ва узумчиликни ривожлантириш тадбирларини тасдиқлагандан буён янгидан 9 та ихтисослашган хўжалик бунёдга келди. Бу хўжаликларга раҳбарликни яхшилаш мақсадида ишлаб чиқариш-аграр бирлашмаси тузилди. Шу туфайли боғ ва узумзорлар 1975 йилдагидан қарийб 3,5 минг гектарга кенгайтирилди. Давлатга мева сотиш 19 процентга, узум етказиб бериш эса 35 процентга кўпайди.

Дўстлик районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», Арнасой районидаги Гречко номли совхозлар, Жиззах районидаги Ленин орденли «Москва» колхози боғбонлари боғдорчиликни рентабелли соҳага айлантирдилар. Лекин бу соҳа чуқурроқ таҳлил қилинса, унга эътибор билан қараётган хўжаликларга нисбатан, панжа орасидан қараётган хўжаликлар кўплик қилади. Шу сабабли боғ ва узумзорлар барпо этиш юзасидан беш йилликка мўлжалланган план атиги 24 процентга бажарилди. Кўпгина хўжаликлар, жумладан, Жиззах районидаги ихтисослашган «Коммунизм», Бахмал районидаги «Партия XXIV съезди», Ғаллаорол районидаги «Коммунизм» совхозларида боғ ва узумзорлар майдони, ҳатто, 1975 йилги даражага ҳам етгани йўқ. Бунга экин майдонларини кенгайтириш планининг бажарилмаётгани сабаб бўлмоқда.

Чўлда кўчат етиштириш учун қулай имкониятлар бор. Буни Дўстлик районидаги «Октябрь 50 йиллиги» кўчатчилик хўжалиги мисолида кўриш мумкин. Бу коллектив ўтган йилги эришган ютуқлари учун табиатни муҳофаза қилиш республика жамиятининг кўчма вимпелини қўлга киритди.

— Ўтган йиллар мобайнида, — дейди хўжалик директори, «Ҳурмат Белгиси» ордени кавалери И. Иброҳимов,— Жиззах ва Мирзачўл боғбонларига 60 миллион тупдан кўпроқ манзарали дарахт кўчатлари етказиб бердик. Фақат ўтган йили шу зонага 6 миллион тупга яқин кўчат сотдик.

Хўжалик аҳли чинор кўчатини ўстириш тажриба мактабини яратди. Улар етиштирган кўчатдан юзлаб километр ихота дарахтзорлари билан бирга Мингчинор истироҳат боғи бунёд этилди. Бугун бу ерда юз минг туп чинор кўчати тайёр. Бу йил хўжалик республика Министрлар Советининг кўрсатмаси билан Жиззах ва Мирзачўлгагина эмас, Қорақалпоғистонга, Сурхон-Шеробод ва Қарши чўлларига ҳам мевали дарахт кўчатлари етиштириб берадиган бўлди.

Фориш районидаги «Фориш» ва Киров номли совхозларда булоқ сувлари қувурлар орқали даштга чиқарилиб бунёд этилган катта боғларни кўрганингда, ҳавасинг келади. Ташландиқ ва партов ерларда, тоғ ёнбағирларида, артезиан қудуқлари атрофида боғ ва тутзорлар барпо этишда жамоатчиликни кенг жалб этиш фойдадан ҳоли бўлмайди. Областда кўплаб артезиан қудуқлари мавжуд. Лекин уларнинг ҳаммаси атрофида ҳам дарахтзор яратилганми? Йўқ! Бу қудуқлар атрофида фақат боғлар эмас, тутзорлар ҳам барпо этилса янада яхши бўларди.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Фанимиз заҳматкашлари

ИСТЕЪДОД ҚИРРАЛАРИ

Ҳаётда шундай кишилар борки, уларга мағрурлик бегона, камтарлик боқий фазилатдир. Самарқандда немис, француз, инглиз, форс, шарқий курд, тожик ва ўзбек тилларида ўз она тилидек сўзлашадиган, афғон, эрон тилларини ҳам дурустгина эгаллаб олган профессор бор. Бу истеъдодли тилшуноснинг номи— Юлия Юльевна Авалиана. У Меҳнат Қизил Байроқ орденли Самарқанд давлат университети хорижий шарқ тиллари ва адабиёти кафедрасининг мудири вазифасида ишлайди.

Етмиш икки ёш остонасида турган Юлия Юльевнанинг умр йўли сермазмун, ранг-барангдир. У Ленинград шаҳрида хизматчи оиласида туғилди. Ўрта мактабни тамомлагач дастлаб болалар муассасаларида тарбиячи, сўнгра Салтиков-Шчедрин номли ва СССР Фанлар академиясининг Ленинград кутубхоналарида ишлади. Илм хазинасидаги иш ва ўқиб ўрганиш келажакда истеъдодли тилшунос олим бўлиб етишишида унга пиллапоя вазифасини ўтади. Юлия Ленинград тарих, фалсафа, адабиёт ва тилшунослик институтининг шарқшунослик факультетига ўқишга кирди. 1932 йилда факультетда курд тили группаси ташкил этилган эди. Шундай қилиб, Ю. Авалиананинг мазмунли илмий фаолияти институт партасидаёқ бошланди. У Иттифоқимизнинг курдлар яшовчи республикалари, чунончи Арманистон ва Грузияда институт томонидан ўтказилган илмий практика ва экспедицияларда актив қатнашди. Маҳаллий ёшлар билан курд тилида турли мавзуда суҳбатлар ўтказди, мактабгача тарбия билим юртида дарс берди.

Юлия Юльевна студентлик пайтидаёқ немис, инглиз, француз тилларини пухта ўрганиб олди. Рус, инглиз, курд тилларини чоғиштириб ўрганишга оид бир неча ишлари шарқшунослик факультети ўқитувчиларининг диққатини тортди ва улар томонидан яхши баҳоланди. Ю. Авалиана 1936 йилда институтни муваффақиятли тугатгач, аспирантурада ўқишга тавсия этилди. У институт умумий тилшунослик кафедрасининг мудири, академик И. И. Мешчанинов раҳбарлигида «Курд тилида олмош» мавзуида кандидатлик диссертацияси устида иш олиб бориш билан бирга СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси А. А. Фрейман раҳбарлигида форс тилини, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Ю. Юшманова устозлигида араб тилини мукаммал ўргана бошлади. Юлия Юльевна 1940 йилда кандидатлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилди ва шарқшунослик факультетида дарс бера бошлади. Умрини жаҳон халқлари тилларини тадқиқ этишга бағишлашга аҳд қилган ёш олима биринчи довондан сўнг А. А. Фрейман раҳбарлигида эрон тилларида феъл категорияси проблемасига бағишланган илмий ишни бошлаб юборди.

Улуғ Ватан урушининг бошланиши илмий изланишларга бутун вужуди билан киришиб кетган Юлия Юльевна Авалиананинг ҳам фаолиятига таъсир этмасдан қолмади. Унинг жўшқин ҳаёти Ленинград тилшунослари муҳитидан анча узоқлашди. У фашизм қуршови ичида қолган кўплаб ленинградликлар сингари икки ёш фарзанди билан Иваново областига эвакуация қилинди. Дастлаб ўрта мактабда ўқитувчи, сўнгра мактаб директори, Иваново Давлат педагогика институти чет тиллар факультетининг немис тили кафедраси мудири вазифаларида ишлади.

Иваново институти ғайратли олиманинг илмий изланишларини, айниқса шарқ тиллари соҳасидаги тадқиқотларини янада ривожлантириши учун етарли материалга эга эмас эди. Шунинг учун ҳам у ўз мутахассислигига яқин олий ўқув юртига ишга жўнатишни сўраш мақсадида Москвага, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига борди-ю, бахтли тасодиф туфайли шу ерда Самарқанд Давлат университети ректори Мусо Мўминов билан учрашиб қолди. СамДУ шарқ тиллари бўйича мутахассис кадрларга муҳтож эди. Мана ўттиз йилдан ошдики, Юлия Юльевна Авалиана Самарқандда ёш тилшунос кадрлар тайёрлаш ишига баракали ҳисса қўшиб келмоқда.

1962 йилдан буён эса Юлия Юльевна янгидан ташкил этилган хорижий шарқ тиллари ва адабиётлари кафедрасининг мудири.

Аспирант ва илмий ходимлар билан самарали ишлаш ҳам Ю. Авалиана раҳбарлигидаги кафедра фаолиятининг узвий қисмидир. Шу кунга қадар олима раҳбарлигида ўн нафар аспирант кандидатлик диссертацияларини муваффақиятли ҳимоя қилди. Ёш тилшунослар диссертацияларининг асосий йўналишини Ғарбий Европа ва Шарқ халқлари тиллари фразеологиясининг ўзига хос томонлари ташкил этади. Бир сўз билан айтганда Ю. Авалиана Самарқандда Ғарбий Европа ва хорижий Шарқ халқлари тиллари бўйича мутахассис кадрлар мактаби ярата олди. Заҳматкаш олима айни чоғда ана шу мактабнинг шуҳратига ўзининг актуал илмий ишлари билан ҳам ҳисса қўшиб келмоқда. У 1969 йилда Самарқанддаги бир неча йиллик илмий изланишларининг самараси ўлароқ «Курд тилининг қўшма феъли ва феъл фразеологияси соҳасига доир» мавзуида докторлик диссертациясини ёқлади.

Самарқандлик тилшунос олима, профессор Ю. Ю. Авалианани мамлакатимизнинг кўпчилик олимлари яхши билишади. У Ғарбий Европа ва хорижий Шарқ халқлари тилларининг ғоят муҳим томонларига қаратилган 135 илмий асар муаллифидир. Айниқса, олиманинг «Курд тилида алоҳида жуфт бирикмалар», «Курд тили қўшма феъллари бўйича материаллар», «Эрон тилларида феъл нисбатлари», «Бадиий текст шарҳи» каби монографиялари мамлакатимиз тилшунослари ўртасида алоҳида эътиборга эга. У Москва, Ленинград, Боку, Тбилиси, Тошкент, Тула, Новгород, Горький ва бошқа шаҳарларда бўлиб халқаро илмий анжуманларда шарқ ва ҳинд-европа тилларининг муҳим масалалари бўйича бир неча бор сермазмун докладлар қилди, секцияларни бошқарди.

С. МИРЗАЕВ,
филология фанлари доктори, профессор.

А. АБДУРАҲМОНОВ,
филология фанлари кандидати.

Тошкент асбобсозлик заводининг илғор ишчилари С. Гусева ва Ф. Муродова ўртоқлар ҳозир ўн биринчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда.

В. Сироткин фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ҳаваскорлик музика санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси ҳузуридаги ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамблининг раҳбари Мадамин **Содиқов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва совет органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Ховос район комитетининг биринчи секретари Гупронқул **Сувонқулов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика юстиция органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги ва социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш соҳасидаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Юстиция министрлигининг халқ хўжалигида ҳуқуқий ишлар бошқармаси бошлиғи Николай Павлович **Царев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Редакция почтасидан

Тайёргарлик қизғин

Жаҳон фани тараққиётига салмоқли ҳисса қўшган буюк мутафаккир Абу Али ибн Сино туғилган куннинг минг йиллигига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Пешку районидаги ибн Сино номли колхознинг Афшона қишлоғи яқинида янги замонавий қишлоқ посёлкаси қурилиши авж олдириб юборилди. Бунёдкорлик ишларини олиб боришда областдаги 40 га яқин қурилиш ташкилотлари қатнашмоқда.

Айни кунларда Бухоро — Пешку йўли анча серқатнов бўлиб қолди. Бу ерга темир-бетон блоклар, қурилиш материаллари ортилган юк машиналари, техника воситалари бетўхтов келиб турибди. Афшона қишлоқ посёлкаси қурилишида, айниқса, Пешкудаги 102-кўчма механизациялашган колонна бинокорлари актив фаолият кўрсатмоқдалар. Улар клуб, 90 ўринли иккита болалар боғчаси, 360 ўринли мактаб ва тўртта турар-жой биноси қурилишида қизғин иш олиб бориб, юбилейга дастлабки совғани тайёрладилар. Белгиланган тўртта турар-жой биноси муддатидан олдин тикланди. Бу муваффақиятда ғишт терувчилардан Жалил Ғайбуллаев, Қурбон Саноевларнинг ҳиссаси катта бўлди. Уларнинг мусобақадоши Вобкент районидаги 72-кўчма механизациялашган колонна пардозловчилари ҳам юбилей объектида жонбозлик кўрсатиб, 196 минг сўмлик иш бажаришга аҳд қилдилар. Колоннанинг Воҳиджон Самадов бошлиқ бригадаси пардозловчилари ишда юқори суръатни таъминлаб, янги қад кўтараётган биноларга жило бермоқдалар.

Ибн Сино туғилган куннинг минг йиллиги нишонланадиган кунгача у туғилиб ўсган Афшонада кўркам посёлка барпо этилади. Бу хайрли ишда Навоий шаҳар қурилиш бошқармаси, «Амубухараканалстрой», область йўл қурилиш бошқармаси, «Облколхозстрой», «Ўзбекгазпром»нинг қурилиш бригадалари актив иштирок этмоқдалар. Уй-жой, маъмурий бинолар билан бирга қишлоқ марказида ибн Сино музейи, мактаблар, болалар муассасалари, кенг йўллар ва ҳиёбонлар барпо этилади.

А. АБДУЛЛАЕВ.
Бухоро области.

Ирригаторлар посёлкаси

Ғирвонсойнинг ўнг соҳилида ирригаторлар посёлкаси қад кўтармоқда. Посёлкада кўпгина турар-жой, магазин, ошхона, шифохона, мактаб ва болалар муассасалари бинолари қад кўтаради.

Яқинда посёлкада дастлабки қурилиш ва планлаштириш ишлари бошлаб юборилди. «Наманганирстрой» трестининг Намангандаги кўчма механизациялашган колоннаси бунёдкорлари 10 та икки қаватли турар-жой биноларига асос қўйдилар. Бешта уйда эса ғишт териш қизғин тус олиб кетди. Ҳ. Абдухалилов прораблик қилаётган қурувчилар меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик куни 1 Май байрами кунигача 4 та коттеж типидаги уйни фойдаланишга топшириш учун қизғин меҳнат қилмоқдалар.

Шу кунларда Т. Мирзалиев бошлиқ бригада аъзоларидан А. Икромов, А. Акбаралиев, М. Мусаев каби ғишт терувчилар кунлик нормаларини 145-150 процентдан адо этишмоқда.

Ҳадемай, ирригаторлар посёлкаси қад ростлаб, Наманган шаҳрининг кичик ва кўркам йўлдош шаҳарчасида юзлаб сув хўжалиги ходимлари истиқомат қила бошлайди.

Т. СУЛАЙМОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.
Наманган области.

ПОЛЯК МАДАНИЯТИ БАЙРАМИ

Совет Иттифоқида поляк маданияти кунлари 3 апрелда Кремлдаги Съездлар саройида тантанали концерт билан очилди. Бу санъат ва дўстлик байрами Польша Халқ Республикасининг 35 йиллигига бағишланди.

Ана шу кунларга СССРдаги юзта шаҳар ҳозирлик кўрди. Ана шу шаҳарларда меҳмонларнинг саноат корхоналари ва қурилишларнинг меҳнатчилари билан, Совет—Польша дўстлик жамияти активлари билан учрашувлари бўлади, қардош халқнинг социализм қурилишида эришган ютуқлари тўғрисида лекция ва суҳбатлар ўтказилади.

Кўрик программасига мувофиқ катта-катта музика коллективлари ва драматик коллективлар, таниқли ижрочилар, композиторлар, кинематографиячилар ўз маҳорат ва ижодларини намойиш қиладилар.

Тасвирий санъат мухлислари Москвадаги Марказий виставка залида очиладиган «Польшада реалистик санъат — анъаналар ва ҳозирги замон» кўргазмасини томоша қилишлари мумкин. Ленинград, Брянск, Минск, Вильнюс, Киевда ПХР плакатлари намойиш қилинади, Тошкентда Польша грампластинкалари савдо кўргазмаси ташкил этилади.

Маданият кунлари программасига поляк фильмлари ҳафталиги ҳам киритилган.

Маданият кунлари 12 апрелда Давлат марказий концерт залида ниҳоясига етади.

(ТАСС).

ЖИНОИЙ НИЯТЛАР БАРБОД ЭТИЛСИН

Хитой ҳукмрон доираларининг авантюристик йўли совет кишиларида қаҳр-ғазаб ҳисларини туғдирмоқда. Улар ер юзидаги барча тинчликсевар жамоатчилик билан бирга маочиларнинг Жануби-Шарқий Осиёдаги жиноий кирдикорларига чек қўйилишини қаттиқ талаб қилмоқдалар.

Патрис Лумумба номли Халқлар дўстлиги институти ҳузуридаги 25-поликлиниканинг терапевт-врачи Н. Шереметьева қуйидагиларни айтди:

— Маочилар Хитой қўшинлари Вьетнамнинг босиб олинган районларидан «олиб чиқиб кетилди» деб риёкорлик билан гапириб, айни вақтда босиб олинган территориянинг бир қисмини қўлда сақлаб қолишга уринмоқдалар. Шундай қилиб Пекин ташқи сиёсий йўлининг буюк давлатчилик, гегемончилик характери яна бир бор жуда яққол ошкор бўлмоқда. Пекин қўшни давлатларнинг эркин ва мустақил ривожланишига тоқат қила олмаяпти. «Улуғ дарға» ворислари тиниб-тинчимаяптилар: улар музокаралар бошланишини орқага чўзиб, суверен Вьетнамга сурбетларча таҳдид қилмоқдалар, чегаранинг тарихан таркиб топган чизиғини ўзгартиришга уринмоқдалар. Бироқ, Пекин тўдасининг гегемончилик хом ҳаёллари асло рўёбга чиқмайди; холис ниятли кишиларнинг ҳаммаси Вьетнам халқининг ҳаққоний иши томонидадир.

—Хитойлик агрессорлар муносиб зарбага учрадилар, бироқ бу уларга қаттиқ сабоқ бўлиб хизмат қилмади, — деб таъкидлади СССР халқ рассоми минсклик М. Савицкий. — Улар ҳозиргача ВСРнинг босиб олинган районларидан ўз қўшинларини ҳамма жойда олиб чиқиб кетганлари йўқ, Вьетнам территориясини тўплардан ўққа тутмоқдалар, тинч Лаос чегарасида қўшин тўпламоқдалар. Пекиннинг шовинистик сиёсати Жануби-Шарқий Осиёдагина эмас, шу билан бирга бутун ер куррасида ҳам тинчликка хавф солмоқда. Биз, совет рассомлари, ўз овозимизни жаҳон тараққийпарвар жамоатчилигининг қудратли овозига қўшамиз ва Хитой авантюраси тўхтатилишини қатъиян талаб қиламиз.

Еревандаги автомобиль запас қисмлари заводининг механиги, Улуғ Ватан уруши ветерани Л. Мовсесян бундай деди:

— Цехга келиб бунёдкорлик меҳнати билан банд бўлган ёшларимизни кўрганимда қалбим шодликка тўлиб тошади — ишчиларнинг муносиб ўринбосарлари ўсмоқда. Эсимда, бундан бир неча йил муқаддам буларнинг орасида вьетнамлик болалар — Ереван ҳунар-техника билим юртларидан бирининг шу ерда практикадан ўтган талабалари ҳам бор эди. Кейин улар тинч ҳаёт қуриш учун юртларига қайтдилар. Эндиликда уларнинг ўз мамлакати чегараларини яна қўлга қурол олиб ҳимоя қилишларига тўғри келди. Дунёни янги уруш ёқасига келтириб қўйишга уринаётган кимсаларни асло оқлаб бўлмайди. Хитойлик босқинчиларга лаънат! Вьетнамнинг ҳаққоний иши ғалаба қилади! (ТАСС).

халқаро воқеалар

ХАБАРЛАР·ФАКТЛАР·ХРОНИКА

Бугун — Венгрия фашист босқинчилардан озод қилинган кун

ВЕНГРИЯ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ

Бундан 34 йил муқаддам, 1945 йилнинг 4 апрелида халоскор Совет Армияси Венгрияни гитлерчилардан озод қилди. Бу кун эрксевар венгер халқи тарихида бурилиш ясаб, социалистик жамият қуриш даврини бошлаб берди.

Фашистлар асоратидан озод қилинган кундан буён ўтган 34 йил ичида Венгрия тараққиётнинг улкан йўлини босиб ўтди. У тарихан қисқа муддат ичида саноати ривожланган, қишлоқ хўжалиги гуллаб-яшнаган мамлакатга айланди. Венгрия саноатининг маҳсулотлари бутун жаҳонда шуҳрат қозонди. Дунёнинг кўпгина мамлакатларида Венгрияда ишланган «Икарус» автобуслари, электронтехника ускуналари машҳур.

Сўнгги йилларда Венгрия қишлоқ хўжалиги барқ уриб ривожланди. Гектар бошига буғдой етиштириш қарийб 40 центнерга, маккажўхори 50 центнерга етди. Гўшт, айниқса парранда гўшти, мева ва сабзавот етиштириш анча кўпайди. Мамлакатда янги шаҳарлар қад кўтарди, корхоналар, илмий-тадқиқот муассасалари қурилди.

Венгер халқининг Венгрия Социалистик ишчи партияси раҳбарлигида социалистик қурилишда қўлга киритаётган улкан ютуқларига социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, биринчи навбатда Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик туфайли эришилмоқда. Сўнгги 20 йил ичида СССРнинг техникавий кўмаги билан Венгрияда 70 дан зиёд корхона ва турли объектлар қурилди.

Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикасининг иқтисодий ҳамкорлиги кенг кўламда ривожланмоқда. Жумладан СССРнинг товар оборотида Венгрия бешинчи ўринни эгаллайди. Икки ўртадаги товар обороти бултур қарийб 5 миллиард сўмни ташкил этди. Икки қардош мамлакат ўртасида савдо-сотиқнинг ривожланиши Венгрия экономикасининг юксалишини таъминламоқда.

Бугунги кунда ривожланган социалистик жамият қуришга киришган Венгрия халқи ўз шонли байрами — Венгрия фашист босқинчиларидан озод қилинганининг 34 йиллигини меҳнатда улкан зафарлар билан нишонламоқдалар.

Венгрия Халқ Республикасининг пойтахти — Будапешт. СУРАТДА: Геллерт тоғидаги Озодлик ҳайкали.

ТАСС фотохроникаси.

ДЕМОКРАТИК КАМПУЧИЯНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

ПНОМПЕНЬ, 2 апрель. (ТАСС). Кампучия Миллий қутқариш бирлашган фронти Марказий Комитетининг раиси, Халқ революцион кенгашининг раиси Хенг Самрин бир группа совет журналистлари билан суҳбатида Кампучияда халқ революциясининг ғалабаси мамлакат тарихида бурилиш нуқтаси бўлди, деди.

У таъкидлаб айтдики, Миллий қутқариш бирлашган фронти ўз программасида социалистик йўлдан борувчи тинч, мустақил Демократик Кампучия қуриш вазифасини олға сурди. Ҳамма вилоятларда халқ революцион кенгашлари тузилди, қишлоқлар ва уездларда ўз-ўзини бошқариш халқ комитетлари сайланди. Пол Пот-Иенг Сари жиноий тўдаси ҳукмронлигининг оғир оқибатлари мураккаб шароитларида бизнинг ҳукуматимиз ва маҳаллий маъмурий органлар мамлакатда иқтисодий ҳаётни тиклаш, аҳволни мукимлаштиришдан иборат биринчи навбатдаги вазифаларни ҳал қиляптилар, деди у. Ўз юртига қайтиб келаётган аҳолини жойлаштириш, уларни озиқ-овқат ва энг зарур ашёлар билан таъминлаш масалалари ҳал этилмоқда.

Хенг Самрин мамлакат жуда катта қийинчиликларга дуч келмоқда, деди. Халққа қарши Пол Пот режими кўпчилик корхоналарни бузди, зиёлилар ва малакали ишчиларни қириб юборди. Жамоат транспорти, алоқа воситалари, банк муассасалари, бозорлар, ҳар қандай пул муомаласи тугатилди. Лекин бу қийинчиликлар экономикани тиклаш, аҳоли учун нормал турмуш шароитларини вужудга келтириш, Кампучия диёрида янги жамият қуришга бўлган аҳдимизни бўшаштиролмайди, деб таъкидлади у.

Сургун қилинган жойларидан қайтиб келган Кампучия ишчиларининг куч-ғайратлари ва вьетнамлик мутахассисларнинг ёрдамлари билан пойтахтдаги иссиқлик электр станцияси қисқа муддат ичида ишга туширилди, Почентонг аэропорти ва Кампонгсаом денгиз порти ўз фаолиятини тиклади, Тулкок тўқимачилик фабрикасида ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил этиш юзасидан катта ишлар қилинмоқда. Касалхоналар, мактаблар очилмоқда, маданий ҳаёт изга туширилмоқда. Аммо, деди Хенг Самрин, Халқ революцион кенгаши олдида янада мураккаб вазифалар турибди. Ҳозирги вақтда Кампучия Миллий қутқариш бирлашган фронти ва Халқ революцион кенгаши мамлакатнинг давлат тузуми ва иқтисодий тараққиёти планларини ишлаб чиқмоқда, Кампучия Халқ Республикаси конституциясини тузиш ишлари олиб борилмоқда.

Хенг Самрин ҳукуматнинг ташқи сиёсий фаолиятига тўхталиб шуларни таъкидлади: Совет Иттифоқи, Вьетнам ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорликни ҳамма чоралар билан мустаҳкамлаш шу фаолиятнинг асосий йўналишларидан биридир. Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларига келганимизда эса, адолат ва тинч-тотув яшаш принципларида яхши қўшничилик ва ҳамкорликка тайёрлигимизни изҳор этдик, деди Хенг Самрин. У Пол Пот-Иенг Сари халққа қарши қонли режимини тиклашга уринаётган пекинлик экспансиячиларнинг хатти-ҳаракатларини қаттиқ қоралади.

Пировардида Хенг Самрин КХР билан Совет Иттифоқи ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари иккала мамлакат манфаатлари, тинчлик манфаатлари йўлида мустаҳкамланиб боради, деб ишонч билдирди.

ЭРОН РЕСПУБЛИКА ДЕБ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

ТЕҲРОН, 2 апрель. (ТАСС). Икки кун давом этган умумхалқ референдуми давомида эронликларнинг асосий кўпчилиги манфур шоҳ режимини тугатиш ва республика тузумини барпо этиш учун овоз берганлиги туфайли Эрон Ислом Республикаси деб эълон қилинди. Шу муҳим сиёсий тадбирда мамлакатнинг 16 дан ошган бутун аҳолисининг 98 проценти қатнашди. Шуларнинг 97 проценти бошқарувнинг республика формасини ёқлаб овоз берди. Оятилло Ҳумайни миллатга мурожаат қилиб, барча Эрон гражданларини шоҳ асорати устидан узил-кесил ғалабага эришганлиги билан табриклади ва республика деб эълон қилинган 1 апрель кунини революция куни деб белгилади. У мамлакат аҳолисини муваққат ҳукумат тадбирларини қўллаб-қувватлашга ва революция душманларининг кирдикорларига барҳам бериш мақсадида ғоят ҳушёр бўлишга чақирди.

Бутун мамлакатда бўлиб ўтаётган оммавий митинглар ва намойишларнинг иштирокчилари республика эълон қилинганлигини табрикламоқдалар. Маҳаллий матбуот референдумнинг натижалари ҳеч шубҳасиз мамлакатда аҳвол янада барқарор бўлишига хизмат қилади. Эрон халқининг бирлигини мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнайди, деб таъкидламоқда.

ЯҚИН ШАРҚ:

„КЭМП-ДЭВИДЧАСИГА“ СУЛҲ

Шундай қилиб, АҚШ ҳомийлигида қарийб бир ярим йил давом этган Миср—Исроил олди-сотдиси тамом бўлди. «Сулҳ шартномаси» деб аталган битим имзоланди. Расмий маросимда Миср президенти Садат, Исроил бош министри Бегин, АҚШ президенти Картер бу битимга «гувоҳ» сифатида имзо чекишди ва Вашингтон ишлов берган бу шартнома муайян молиявий ва ҳарбий ёрдам эвазига АҚШнинг Яқин Шарқдаги манфаатларига хизмат қилувчи Исроил билан Миср ўртасидаги контрактдан бошқа нарса эмас. Бу битим АҚШга кўпчилик қисми текстда очиқ-ойдин баён этилмаган хизмат кўрсатишнинг худди ўзгинасидир.

Шартнома юзасидан қанчалик сифатлашлар ва тинчликпарварлик руҳидаги сўзлар айтилмасин, бу сўзлар шартноманинг моҳиятини асло ўзгартира олмайди. Шартноманинг кириш қисмида ҳамда баъзи моддаларида таъкидланган, битим иштирокчиларининг нутқларида ҳатто кўпиртириб мақталган шартноманинг Яқин Шарқда тинчлик ўрнатишга эришишга ҳеч қандай алоқаси йўқ бўлиб, у Араб—Исроил ихтилофларини тўла бартараф этишга ҳам, ушбу райондаги халқларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини қондиришга ҳам ҳеч қандай алоқаси йўқ. Бунинг бутунлай тескарисини — битим шу мақсадларга тамомила зид келади деб айтиш тўғрироқ бўлур эди. Қуйидаги мулоҳазаларга кўра худди шундай хулоса чиқариш мумкин...

Гапни асосий фикрдан бошлайлик. Ҳар қандай сулҳ шартномасининг асосий натижаларидан бири ҳарбий ҳаракатларни бўшаштиришга хизмат қилиши лозим. Амалда эса нима бўляпти?

Кузатувчиларнинг таъкидлашларича замонамизнинг бирорта сулҳ шартномаси Миср билан Исроил ўртасида тузилган сепарат битимда кўзда тутилганидек қуролланиш пойгасининг шу қадар кенг авж олдирилишига сабаб бўлмаган эди. Маълум битимлар доирасидагина Исроилга «Ғ-16» маркасидаги 75 ҳарбий самолёт, камида 200 танк, 800 бронетранспортёр, 200 артиллерия қуроли ва мингдан кўпроқ ракета етказиб бериш кўзда тутилмоқда. Тель-Авивга бундан ташқари иккита янги авиабаза қуриш учун 3 миллиард доллар маблағ ажратилади. Вашингтон Мисрга ҳам бундан камроқ, лекин яхшигина ҳарбий ёрдам кўрсатмоқчи. Унга ҳам самолёт, ракета, танк, бронетранспортер, эсминец ва сув ости кемалари етказиб берилади.

Буларнинг ҳаммаси яқин орада бериладиган ёрдамга доир ва эълон қилинган рақамлардир, холос. Сепарат битим иштирокчиларининг ўзлари ҳам тан олаётганларидек, шартномага тиркалган махфий иловаларда кўп нарсалар яшириб қолинган. Американикларнинг баъзи ҳисобларига қараганда солиқ тўловчилар чўнтагидан Американинг Исроил билан Мисрга яқин уч йил мобайнида 27 миллиард долларга яқин маблағ берилади.

Американинг «сулҳ шартномаси» учун қўшимча ҳарбий «тирговичи» сифатида Синайда Америка қўшинларининг бевосита жойлаштирилиши, АҚШнинг Яқин Шарққа туташ денгизлардаги флотлари ва ҳарбий денгиз базалари қувватини ошириш мўлжалланмоқда. Ҳозироқ Исроилга Америка ҳарбий мутахассисларининг дастлабки группаси етиб келди, Исроил ҳарбий ҳаво кучларини Синайдан Исроилга кўчиришга ёрдамлашиш учун АҚШнинг ҳарбий ҳаво кучлари мутахассислари келиши планлаштирилмоқда.

Бир сўз билан айтганда сепарат битим иштирокчилари «Кэмп-Дэвидчасига» сулҳга эришиш учун Яқин Шарқ ўқ-дори аслаҳахонасини портлатишга хизмат қиладиган моддалар билан тўлдиришга шай бўлиб турибдилар. Бу нарса ниҳояти 2—3 йил илгари американликлар зўр бериб эълон қилган ва Яқин Шарққа қурол-яроғ етказиб бериш матлуб эмаслиги, бу район шунингсиз ҳам қурол-яроғ билан тўлиб-тошиб ётганлиги ҳақидаги баёнотлари билан қандай қилиб боғланиши мумкин? Бу саволни американикларнинг ўзлари ҳам беришмоқда. Масалан, «Крисчен сайенс монитор» газетаси «Агар улар сулҳ тузишаётган бўлса, қурол-яроғни бунчалик кўпайтиришнинг нима кераги бор экан? Бу нарса сулҳ шартномаси ҳеч нимага арзимаслигининг янги исботи бўлиб хизмат қилмасмикан» деб ҳайрон бўляпти.

Ғоят хавфли районни қурол-яроғ билан ниҳоятда тўлдириб юборишдан кузатилган мақсад нимада? Садат билан Бегин бу саволга шундай деб жавоб беришмоқда. Садат уялмай-нетмай ўзига Американинг Яқин Шарқдаги полициясн ролини олишга тайёр эканлигини изҳор этмоқда. Бегин бўлса Исроил АҚШнинг шу райондаги энг суянган таянчидир, деб ишонтирмоқда. Қолган гапни маълум ва машҳур М. Даян лўнда қилиб айтиб қўя қолди. У шартнома имзолангандан кейин «Бу шартномадан ҳам каттароқ маънони билдиради (энди шартномадан олдин ишлатиладиган «сулҳ» сўзининг кераги бўлмай қолди — А. П.), — бу АҚШ, Исроил ва Мисрнинг Яқин Шарқдаги ўзига хос иттифоқи бўлиб қолди», деб айтди.

Халқлардан яшириб қилинган учлар фитнасининг асл мақсади — Исроил билан Мисрни АҚШга тобе ҳарбий сиёсий иттифоққа тортишдан иборат. Бу иттифоқ араб халқларига қарши қаратилган бўлиб, Американинг Яқин ва Ўрта Шарқдаги ҳозир-нозирлигини мустаҳкамлашга хизмат қилиши керак. Бу район Эрондаги революция ва СЕНТО блокининг барбод бўлиши билан АҚШ таъсиридан чиқиб кетди.

Американиклар ҳам, исроилликлар ҳам ўзлари нақадар хавфли ўйин бошлаганликларини англамасликлари мумкин эмас, албатта. Агрессор билан агрессия қурбонини «яраштириш» ҳатто АҚШ назоратида бўлган тақдирда ҳам муқим бўлолмаслигини улар яхши тушунишлари турган гап. Бунинг устига Миср халқи номидан иш тутиб, лекин Миср халқига зид равишда шартномага имзо чеккан Садат ҳокимиятда бунчалик узоқ тура олади деб ким айтиши мумкин? Шу боисдан битимнинг икки иштирокчиси уни ниҳоясига етказишга улгурмаёқ, учинчисига қарши тил бириктирмоқда. Маълумки, АҚШ билан Исроил гарантиялар ҳақидаги меморандумни имзолашди. Бу ҳужжат Мисрга қаратилган амалдаги ҳарбий битимдир. Ҳатто Садат шу муносабат билан норозилик баён қилишга мажбур бўлди. Аммо унинг норозилигига ким қулоқ соларди дейсиз? Кўриниб турибдики, Садатни сепарат қарорлар тўрига ўраб олганлар ақалли ҳўжакўрсинга «одилона ўйин» ўйнаётганликларини ўйлашмаган ҳам.

Американинг тазйиқи натижасида Садат барча арабларнинг, ҳатто Мисрнинг ҳам миллий манфаатларига зид бўлган сепарат битимни имзолади. У ўз мамлакатининг тўла суверенитетидан, Фаластинни ҳимоя қилишдан, бошқа араб мамлакатлари олдидаги ўз мажбуриятларидан воз кечди.

Исроил эса нимадан воз кечди? Синайдаги қумликларданми? Имзоланган шартнома фақат Исроилга манфаатли бўлиб, бу битим араб давлатлари ҳисобига унинг ўз манфаатлари ва хавфсизлигини энг тўлиқ равишда таъминлайди. Бегин Исроил радиоси орқали сўзлаган нутқида шартномани «сионизм ва иудаизмнинг энг яхши декларацияси» деб бежиз айтгани йўқ. Диққатга сазовор тан олиш деб шуни айтадилар! Шу муносабат билан АҚШнинг «ҳалол даллол»лик ролини ўйнашга интилаётганлигининг баҳоси қанча туради?

Бунда шуни таъкидлаб ўтиш зарурки, АҚШ бирор дақиқа ҳам ўзининг хусусий манфаатларини назар-эътибордан четда қолдиргани йўқ. Шу манфаатларни деб, президент Картер ўз обрў-эътиборидан воз кечиб, Яқин Шарққа сирли сафарга жўнади. АҚШ бу районни ўзининг «ҳаётий муҳим» райони деб эълон қилди. Бу район СССРга бевосита яқин бўлиб, АҚШдан ўн минг километрлик масофада жойлашганлигини таъкидлаб ўтамиз. Бу район Вашингтон учун биринчи навбатда Пентагоннинг Советларга қарши глобаль стратегияси занжиридаги муҳим ҳалқа бўлиб турибди. Бундан ташқари, АҚШ нуқтаи назаридан қараганда, Яқин Шарқ фақат давлатлар ва халқлардан иборат район бўлмай, нефть райони сифатида муҳимдир. Дунёдаги бу ғоят йирик ёқилғи резервуарига кириш мақсадида АҚШ Исроил билан Мисрни қўллаб-қувватлаш учун ҳар қанча маблағ сарфлашга тайёр бўлибгина қолмай, ҳатто бу районда бевосита ҳарбий интервенция мумкинлигини ҳам кўзда тутмоқда.

«Вашингтон пост» газетаси «Қўшма Штатлар Саудия Арабистони нефть конларини ташқаридан бўлган хавф-хатардан ҳимоя қилиш учун ўзининг ҳарбий кучидан фойдаланишга ҳам тайёрдир деган таассурот ошиб бораётганлиги» ҳақида ёзади. «Арабистон ярим ороли районини АҚШ ҳимоя қилишга қатъий қарор қилганлиги» ҳақидаги игвогарона баёнотлар, ҳарбий кучни намойиш қилишлар, Диего-Гарсия оролидаги базаларни кенгайтириш, бу районда АҚШнинг алоҳида флотини доимий жойлаштириб қўйиш планлари шундан далолат бермайдими, ахир?

Оқ уй ёнидаги ўтлоқда «сулҳ шартномаси» деган сўзлар осилган реклама амалда АҚШ ҳомийлигида олдинига Исроил билан Миср иштирокида, кейин эса агар иложи бўлса бошқа давлатларнинг ҳам иштирокида араб давлатларига ва Фаластин халқига қарши қаратилган ҳарбий пактни, Яқин Шарқни Америка стратегиясининг янги ҳарбий таянч пунктига айлантиришга даъват этилган пактни бўяб-безаб кўрсатишга интилишдан иборатдир.

Ушбу битимни Яқин Шарқ можаросини тўлалигича ҳал этишнинг «дастлабки одими» деб атамоқдалар. Хўш, бу соҳада аҳвол қандай? Олди-сотди давомида ўз мамлакатининг ҳам суверенитетини сақлаб қололмаган Садатдан арабларнинг умумий манфаатларини ҳимоя қилишни жиддий равишда кутиб бўлармиди. Миср — Исроил битимининг Фаластин проблемасини ҳал қилиш билан зарур алоқаси борлиги ҳақидаги ҳамма гап-сўзлар Ғарбий соҳил ва Ғазо секторининг «келажаги ҳақидаги мактублар» деб аталган ва ҳеч кимни ҳеч нимага мажбур этмайдиган бу мактублар Садатга ўз чекинишларининг нархини ошириш учун керак бўлди, холос.

АҚШ тайёрлаган ва тўлдирган Миср —Исроил битими Яқин Шарқ проблемасини чинакамига ҳал этиш вазифасига оз бўлса ҳам жавоб беролмайди. Бу можарони ҳал этиш принциплари БМТ Хавфсизлик Кенгашининг маълум резолюцияларида ва бошқа халқаро ҳужжатларда ўз ифодасини топган эди.

Фаластин Озодлик ташкилоти Ижроия Комитетининг раиси Я. Арафат Вашингтонда имзоланган ҳужжатни сотқинлик, хиёнаткорлик ва таслимчилик шартномаси деб атади. Бу битим Яқин Шарқ танглигининг марказий проблемаларини четлаб ўтиб, Фаластин араб халқининг қонуний ҳуқуқларини оёқ ости қилишни мустаҳкамлаб беради. БМТ Бош секретари К. Вальдхайм Боннда сўзлаган нутқида Миср — Исроил битими тузилганидан кейин Яқин Шарқдаги аҳволни глобаль битим билан ҳал этиш истиқболига ишончим комил эмас, деб айтди. «Яқин Шарқ проблемасининг моҳияти, — деди у, Фаластин масаласидир, бунга ҳеч қандай шубҳа бўлиши мумкин эмас. Аммо шартномада бу ҳақда ҳеч нима дейилмаган, табиийки, масала очиқлигича қолмоқда»..

Вашингтонда битимни имзолаш пайтида президент Садат Фаластин проблемасига доир бўлимда айтиш керак бўлган гапларни «янглишиб кетиб» тушириб қолдиргани бежиз эмас. У бу проблемани аллақачонданоқ Американинг ҳомийлиги ҳақидаги ваъдасига ва доллар ҳамда қурол-яроғ билан берадиган каттагина ҳайр-эҳсонига алмаштириб юборди. Бегинга келганда эса, у ҳеч нимани унутгани йўқ. У кнессетда сўзлаган нутқида Исроил 1967 йил июнь урушигача мавжуд бўлган чегаралардан ўз қўшинларини ҳеч қачон олиб чиқиб кетмайди, Қуддуснинг шарқий қисмини қайтариб бермайди. Ғарбий соҳил ва Ғазо секторининг территориясида Фаластин давлати тузишга йўл қўймайди, деб баёнот берди.

Шартнома текстида Америка маъмуриятининг суйган мавзуи «инсон ҳуқуқлари» ҳам эслатиб ўтилган. Ҳатто бу мавзуга тўрт сатрдан иборат махсус модда бағишланган. Лекин ўз еридан Исроил томонидан қувиб чиқарилган 3 миллиондан зиёд фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларига бу модданинг ҳеч қандай дахли йўқ. Ахир фаластинликлар учун режалаштирилаётган «автономия»нинг бутун моҳияти территория учун эмас, балки одамлар учун автономияга тааллуқлидир, деб аниқлик киритади Тель-Авив. Бу «автономия» Исроилнинг ўзи босиб олган араб ерларини бундан буён ҳам мустамлакага айлантира беришидан иборатдир.

«Бизга таклиф этилаётган нарса, — деди Иордания қироли Ҳусайн, — каттакон семиз нульга тенгдир». Сурия президенти Асад битимнинг имзоланишини араб халқлари манфаатларига хиёнатдир, деб атади. «Битимдан кузатилган мақсад, — деди у, — баъзи араб давлатларини қўрқитишдан, бошқа баъзиларини эса Қўшма Штатлар уларни ўз ҳимоясига олади, деб ишонтиришдан иборатдир». АҚШ ўзининг сиёсий мақсадларини амалга ошира олиши учун ер юзининг шу районидаги низоларни чуқурлаштиришга Вашингтоннинг интилаётганлигидан далолат бераётган аниқ-равшан манзара вужудга келмоқда.

Американинг Яқин Шарқ халқлари ишига андишасизлик билан аралашуви, АҚШнинг шу район мамлакатлари ташқи сиёсати ва ички тараққиёти воқеаларини ўзига бўйсундиришга бўлган интилиши «тинч йўл билан бартараф этиш» деган сохта ниқоб бўлиб, буларнинг ҳаммаси араб халқларининг тобора ўсиб бораётган қаршилигига дуч келмоқда. Амалда барча араб давлатлари сепарат сулҳни рад этдилар. Президент Садат ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ яккаланиб қолди. Чунки унинг таслимчилик йўли Исроил ва АҚШ айтган шартлар билан битимни имзолашга йўл очиб берди. Ҳатто АҚШнинг европалик иттифоқчилари ҳам ушбу битимнинг истиқболига нисбатан ишончсизлик билан қарамоқдалар.

Совет Иттифоқи Яқин Шарқда чинакам ва одилона тинчлик бўлишини, 1967 йилда босиб олинган барча араб ерлари озод этилишини, Фаластин халқига ўз давлатини тузиш ҳуқуқи таъминланишини, бу райондаги барча халқларнинг мустақиллиги таъминланишини ёқлаб чиқмоқда. Шу региондаги барча халқларнинг ҳаётий ҳуқуқлари ва манфаатларига риоя қилинишига асосланган шундай сулҳгина сулҳ деб аталиши мумкин. Шундай сулҳгина истиқболга эгадир.

А. ПЕТРОВ,
(«Правда», 2 апрель).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ВАРШАВА.** Бу ерда Польша Халқ Республикаси Халқ бирлиги фронти — мамлакат оммавий ижтимоий-сиёсий ташкилотининг сессияси бўлди. Сессия қатнашчилари республиканинг бу йил социал-иқтисодий ривожланиш планини бажариш юзасидан топшириқлари, шунингдек ПХРнинг 35 йиллигига жамоатчиликнинг тайёргарлиги билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилдилар.

● **БРЮССЕЛЬ.** Бу ерда Бельгия Коммунистик партиясининг XXIII съезди ўз ишини тамомлади.

Бельгия коммунистлари социалистик Вьетнамга қарши Хитой агрессиясини ғазаб билан қораладилар ва агрессор қўшинларининг Вьетнам еридан дарҳол олиб чиқиб кетилишини талаб қилдилар.

● **ТОКИО.** Японияда ер нархи тобора ошмоқда. Бу ерда эълон қилинган расмий маълумотларга кўра, уй-жой қуришга ярокли ер участкаларининг нархи ўтган йил мамлакатда 1977 йилга нисбатан жами 6,5 процент ошган. Ҳозирги вақтда пойтахтнинг Синдзюку районида бир квадрат метр ер салкам 3 миллион иена туради.

(ТАСС).

БАНГЛАДЕШ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ДАККА, 2 апрель. (ТАСС). Бу ерда Бангладеш Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлди. БКП Марказий Комитетининг Бош секретари Муҳаммад Фарҳод мамлакатдаги ички сиёсий аҳвол тўғрисида доклад қилди. Пленум резолюция қабул қилиб, бунда яқинда бўлиб ўтган миллатчи партия сайловида ғалаба қозонган ҳукуматни ҳарбий ҳолат тўғрисидаги қонунни дарҳол бекор қилишга ва халқни демократик ҳуқуқларни таъминлашга даъват этди. Компартия Марказий Комитети барча сиёсий маҳбусларнинг озод этилишини, нарх-навонинг ўсишига, порахўрликка қарши қатъий чоралар кўришни талаб қилади.

Ҳукумат, дейилади резолюцияда, меҳнат қилиш ҳуқуқини гарантиялаши, касаба союзларнинг ҳуқуқларини таъминлаши, ерсиз деҳқонларга ер бериши, қишлоқ хўжалик ишчиларини доимий иш билан таъминлаши, кооперативлар тузишни рағбатлантириши ва национализацияга қарши сиёсатни тўхтатиши лозим.

БКП Марказий Комитети, дейилади ҳужжатда, партиянинг барча аъзоларини сиёсий активликни оширишга ва партиянинг оммавий базасини кенгайтиришга чақиради.

Пленум шу йил сентябрь ойида Бангладеш Коммунистик партиясининг навбатдаги съездини чақириш тўғрисида қарор қабул қилди.

МУСТАҲКАМ ТИНЧЛИК ШАРОИТЛАРИ

КОБУЛ, 2 апрель. (ТАСС). Ўзининг тинчликсевар ташқи сиёсатига амал қилаётган Афғонистон Демократик Республикаси Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчлик учун курашмоқда. У араб халқларининг оккупация қилинган территорияларни озод этиш учун олиб бораётган курашини қатъиян қўллаб-қувватлайди, дейилади АДР ҳукуматининг бу ерда эълон қилинган баёнотида.

Демократик Афғонистон Исроил барча қўшинларини арабларнинг территорияларидан дарҳол ва сўзсиз олиб кетган ва фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқлари тўла тикланган, шу жумладан унинг ўз мустақил давлатини вужудга келтириш ҳуқуқи тикланган шароитдагина Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчлик таъминланиши мумкин, деб ҳисоблайди.

Фаластин Озодлик ташкилоти, деб уқтириб ўтилади баёнотда, Фаластин халқининг бирдан-бир чинакам вакилидир.

Афғонистон ҳукумати Садат билан Бегин ўртасида тузилган сепарат битим араб халқларининг манфаатларига зид бўлиб, Яқин Шарқда вазиятни кескинлаштиришга олиб келади. Бутун дунёдаги кўпчилик тинчликсевар ва тараққийпарвар мамлакатлар ва кучлар бу битимни қораладилар. АДР империализм, сионизм ва халқаро реакциянинг араб халқларининг бирлиги ва бирдамлигини заифлаштиришга қаратилган найрангларини қатъиян қоралади.

Афғонистон ҳукумати, деб таъкидланади баёнотда, араб мамлакатлари ташқи ишлар ва экономика министрларининг Бағдод конференцияси қарорларини маъқуллайди ва араб халқлари умумий душманга нисбатан ўз бирлигини мустаҳкамлайди ва тўла ғалабага эришади, деб ишонч билдиради.

М. ДЕСАИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДЕҲЛИ, 2 апрель. (ТАСС). Бош министр М. Десаи Бомбейда ўтказилган оммавий митингда нутқ сўзлаб, Ҳиндистон ўз территорияларини ХХР босиб олганлигига рози бўлиб қолаётгани йўқ, деди. У Хитой 1962 йилда босиб олган кўп минг квадрат километр ерларни қайтариш проблемаси актуал бўлиб келди ва халқаро муносабатларнинг ҳозирги ҳолатидан қатъи назар актуал проблема бўлиб қолмоқда, деб таъкидлади. Хитой дивизиялари 1961 йилда Ҳиндистонга қўқисдан бостириб кирган эди.

М. Десаи Ҳиндистон ташқи сиёсатининг бошқа масалаларига тўхталиб, ҳукумат қўшни мамлакатлар — Покистон, Бангладеш, Непал билан муносабатларни яхшилашга ҳаракат қилмоқда деди. У яқинда бўлиб ўтган Ҳиндистон—Совет музокараларининг катта аҳамиятга молик эканлигини қайд этиб, ана шу музокаралар натижасида «иккала мамлакатнинг дўстлиги яна ҳам мустаҳкам бўлиб қолди» деб таъкидлади.

ПЕКИН МУЗОКАРАЛАРНИ ЧЎЗМОҚДА

ХАНОЙ, 2 апрель. (ТАСС). Пекин гегемончилари Хитой — Вьетнам музокараларини бошлашни ҳамон чўзмоқдалар. Айни маҳалда Хитой ҳарбийлари Социалистик Вьетнамга қарши игвогарликлар уюштирмоқдалар.

Вьетнам информация агентлиги (ВИА)нинг хабар беришича Хитой қўшинлари Вьетнам территориясида ВСРнинг шимолий вилоятларида ўндан ортиқ пунктни ишғол қилиб турибдилар ва бу ерда ҳарбий инженерлик иншоотлари қурмоқдалар. ВСР чегарасидан бевосита яқин жойда қўшинларни гуруҳлаш кучайтирилмоқда. Агрессорлар Вьетнам территориясини тўпга тутишни тўхтатмаётирлар.

Музокараларни чўзиб юбориш ва чегарада кескинлик вужудга келтириш учун бутун масъулият Хитой томони зиммасига тушади, деб таъкидлайди ВИА.

ХАНОЙ, 2 апрель. (ТАСС). ВИА агентлигининг мухбири Каобанг вилоятидан хабар беради:

Бу жойга келгач, мудҳиш бир манзарани ўз кўзимиз билан кўрдик: Бирининг устига иккинчиси ташланган мурдалар. Ўранинг бир чеккасида қон текκан тахта ҳамон ётарди. Атрофда қотиллик ва қийноқ қуроллари: ўроқ, чопқи ва бир метрдан узун бамбук қозиқ сочилиб ётарди. Диаметри икки метрдан сал ошадиган, чуқурлиги тахминан беш метрга борадиган ўрадан 6 та мурда топилди: боласини орқасига боғлаб олган она, унинг ёнида 6 яшар ва 7 яшар яна икки бола, танасида оғир жароҳат излари бўлган яна икки аёл чиқди.

Мурдаларни дафн этиш маросимида чорвачилик фермасининг раҳбарларидан бири Нонг Ван Ат бошқалар қатори унинг хотини ва тўртта боласини ўлдирган Хитой агрессорлари жиноятларини лаънатлади.

ПЕНСИЛЬВАНИЯДАГИ ҲОДИСАГА ДОИР

НЬЮ-ЙОРК, 2 апрель. (ТАСС). Яқинда ядро реакторида авария юз берган Гаррисберг районидаги (Пенсильвания штати) атом электр станциясида аҳвол ҳамон жиддий бўлиб қолмоқда. Уқтин-уқтин атроф муҳитга радиактив моддалар чиқмоқда. Мутахассислар реактордаги ядро-ёқилғиси қизиб кетишига йўл қўймасликка уринмоқдалар.

Президент Ж. Картер Гаррисбергдаги атом электр станциясига борди. Президент юз берган вазият билан танишиб чиққач, аҳолини осойишталикни сақлашга даъват этди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

КЎРСАТУР

ҲАБИБИЙ,
Ўзбекистон ССР халқ шоири.

Ўзбекистон аҳли меҳнатда маҳорат
кўрсатур,
Сидқ ила кўкрак кериб ҳар ишга тоқат
кўрсатур.
Тандурустлик бахш этар қувватга ҳам
қувват қўшиб,
Бу улуғ ҳикмат учун дилда садоқат
кўрсатур.
Ҳосиятлар кўп ҳалол меҳнатда, эй
аҳбоблар,
Текшириб билган билимдонлар адолат
кўрсатур.
Жисм аро жон борича юргай тирикликни
кутиб,
Ким тирик бўлса тирикликда жасорат
кўрсатур.
Ризқи рўзин ахтариб ҳар ким юрар ҳар
кўчада,
Касби корин устида ақлу фаросат
кўрсатур.
Меҳнатни ким хуш кўрмаса, охир бўлур
хору залил,
Ичга сиғмай ҳасрати, йиғлаб, надомат
кўрсатур.
Меҳнату роҳат икков айланди
ижодимгаким,
Э, Ҳабибий, гоҳи меҳнат, гоҳи роҳат
кўрсатур.

ҚАҲРАМОН ҚИЗ ҚЎШИҒИ

ТУРОБ ТЎЛА,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

ЎЗБЕК ХАЛҚИНИНГ ЖАСУР ФАРЗАНДИ МАЙНА ҲАСАНОВАГА БАҒИШЛАНАДИ

Андалибнинг ўқигани ёдмикин,
Ёд билгани ва куйгани ростмикин?
Ёд билгани ва суйгани рост бўлса
Келаётган Майна минган отмикин?
Майна минган от келади, қулоқ ос,
Майна куйи ёд келади, қулоқ ос.

Сенинг гўзал бугунингни излаган,
Юрагингда тугунингни излаган,
Золимларга, ўлимларга панд бериб,
Суйганингни, куйганингни излаган
Майна минган от келади, қулоқ ос,
Майна куйи ёд келади, қулоқ ос.

Юлдузларнинг эртагини эшитган,
Афсунларга ҳамроҳ бўлган бешикдан,
Қашқадарё воҳаларин чор кесиб,
Юраклари пора бўлган қўшиқдан
Майна минган от келади, қулоқ ос,
Майна куйи ёд келади, қулоқ ос.

Қуш кўзидай булоқлари, ҳай-ҳай, ҳай,
Гумбурлаган улоқлари, ҳай-ҳай, ҳай!
Гумбурлаган улоқларин ололган
Ойчибардай қулоқлари, ҳай-ҳай, ҳай!
Майна минган от келади, қулоқ ос,
Майна куйи ёд келади, қулоқ ос!..

СУБҲИДАМДА

Субҳидамда таралган
Аллангми бу, онажон?
Тонглар аро яралган
Яллангми бу, онажон,
Аллангми бу, онажон?!

Бешик узра янграган
Аллангми бу, онажон?
Бутун олам тинглаган
Сеҳрингми бу, онажон,
Меҳрингми бу, онажон?!

Бир кечалик куйингдай
Жўшолдимми, онажон?
Шеърга орзу-ўйингни
Қўшолдимми, онажон?!
Қўшолдимми, онажон?!

Меҳр тўла оҳангга
Зорман ҳозир, онажон.
Шу меҳр-чун ҳар тонгда,
Ёнар Назир, онажон,
Ёнар Назир, онажон!

Назиржон БАРАКАЕВ.

ҲАМЗА ЮРГАН ЙЎЛЛАР

КИНО

Марказий телевидение буюртмасига биноан «Ўзбекфильм» киностудиясида суратга олинган кўп серияли «Оловли йўллар» телевизион бадиий фильми кўпчилик томонидан илиқ кутиб олинди. Бунинг боиси шундаки, фильм ижодкорлари ишга киришар эканлар, ўз олдиларига катта мақсад қўйганлар. Бу мақсад Улуғ Октябрь куйчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг баркамол образини яратиш, ёш шоир, инқилобчи ва чин инсоннинг кинопортретини тарихий воқеалар билан чамбарчас боғлиқ ҳолда кўрсатиш, буюк Ленин ғояларининг ўлкамизга етиб келиши ва халқимизни колониал тузум даҳшатидан қутулиш жараёнини тасвирлашдан иборат эди. Бундай фикрни айтишимиз учун бизда асос бор: асарнинг олти сериясини кўриб, кейинги серияларнинг сценарийлари билан танишиб, фильм ижодкорлари билан суҳбатлашиб, шундай фикрга келдик.

Воқеалар ва даврнинг қамраб олиниши, образлар миқдори ҳамда уларга берилаётган чуқур тавсифга кўра «Оловли йўллар»ни кинороман деб айта оламиз. Лекин муаллифлар йирик асар яратиш йўлида кўп изланиб, бадиий шакл қидириб, сценарийнинг ўз драматургиясига, ўз микрокомпозициясига эга бўлган новеллачалардан ташкил топишини маъқул кўрдилар. Бизнингча, бу санъаткорларга Ҳамза характерининг шаклланишида маълум роль ўйнаган турли характердаги воқеаларни параллел ривожлантириб бориш ва катта драматик куч йиғишда ёрдам берган.

Режиссёр Шуҳрат Аббосов кўпдан-кўп воқеалар тизмасидан ташкил топган адабий сценарийни экранлаштириш жараёнида кинороман яратилаётганини кўзда тутиб, ажойиб ҳикоя ритми танлаган ва оқ қоғозда бадиий сўз билан ифода этилган ҳис-ҳаяжон, фалсафий фикр, образлар ечими, воқеалар тавсифи экранга янада бойиб етиб келиши учун шароит яратган. Бунда санъаткорнинг нафис бўёқларга бой режиссураси ҳам, адиблар — Комил Яшин, Борис Приваловларнинг (Ш. Аббосов шерик автор) постановкачи билан узвий ҳамкорликда ижод этганликлари ҳам муҳим роль ўйнаган.

Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг биринчи тўрт боби ҳақида биргина мақолада мулоҳаза билдириш қийин, албатта. Шу боисдан биз фильмнинг айрим муҳим жиҳатларига тўхталиб ўтиш билан чекланамиз.

Дастлабки эпизодлардан бири: Ҳамза (артист Ўлмас Алихўжаев) севгилиси Зубайда (артист Дилором Қамбарова) ёнига шошилади. У тор кўчалар, кимсасиз харобаларни босиб ўтар экан, висол онларига халақит бермоқчи бўлган миршабларни — чор ҳукуматининг содиқ малайларини доғда қолдиради. Бу саҳнада илиқ юмор ҳам, шингил сюжет ҳам, динамик тасвир ҳам мавжуд. Режиссёр севишганлар учрашадиган жойни танлашда ҳам Ҳамза ва Зубайданинг муҳаббати, қалб изтироблари, атрофдагилардан шубҳаланишларини томошабинга дарҳол етказиш ҳақида ўйлаган. Висол онлари харобазорда ўтади. Самимий сўз, тилаклар, эртанги кун ҳақидаги ўйлар чаёнлар макони бўлмиш харобада айтилади.

Кадрлар композициясида ҳамиша Ҳамза ва унинг муҳаббатига сазовор бўлган жасур, иффатли қиз Зубайда бўлади. Лекин камера нишонга олган тасвирда биз асосий ғояни очишга ёрдам берадиган унсурларни ҳам кўрамиз. Зубайданинг севган йигитига ҳавас билан боқиши, уялиб сўзлашини кўрганимизда. худди шу кадрда, фақат иккинчи планда тандир ичидаги ўргимчак инига кўзимиз тушади. Шунда биз Аҳмадбой (артист А. Қосимов) ва Содиқбой (артист Б. Ватаев) бу қизга тузоқ қўйгани, уни катта пул эвазига ҳийла-найранг билан итоаткор, заиф аёлга айлантирмоқчи бўлгани ҳақида ўйлашимиз учун режиссёр кинематографик восита қўллаганини сезамиз. Бу сюжет йўли давом этиб, тобора ривожлана бориб фильмнинг учинчи сериясида юксак иродали қизнинг ҳалокати билан якунланади. Отаси ва ўгай онасининг қистови, дўқ-пўписаларига қарамай, беандиша Содиқбой билан эмас, севикли йигити Ҳамза билан тақдирини боғлашга аҳд қилган қиз чорасиз қолганида ўзини ёвуз бой қўлига топширишдан кўра, ўлимни маъқул топади.

Ана шундай пухта новеллалар ечимида Ҳамза характерининг қирралари кўзга ташланади ва, айни бир вақтда, қаҳрамон атрофидаги кишиларнинг ҳаёти тасвирланади. Бундай сюжет йўллари кейинчалик бир-бирига уланиб, бир-бирини тўлдириб, яхлит композицияни, бир бутун бадиий тўқимани ташкил этади.

Кадрларда биз Ҳамзани гоҳ дўстлари даврасида — мушоира пайтида, аскиябозликда қатнашиб завқ олаётганда, гоҳ эса миршаблар қуршовида, жадидлар баҳсида, гоҳо рус ишчилари билан суҳбатда кўрамиз. Ёш Ҳамзанинг самимияти, ҳиммати, турли характердаги кишиларга бўлган муносабатини таърифлайдиган бундай эпизодлар адабий жиҳатдан пухта ёзилгани, режиссёр, операторлар (Т. Эфтимовский, А. Исмоилов), рассом (А. Шибаев), актёрлар томонидан тафаккур этилиб экранда намоён бўлганини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Зероки, кўп ойлар давомида бирга ижод этиб, олижаноб мақсад йўлида заҳмат чекиб, уюшқоқ коллективга, мустаҳкам ансамблга айланган группа ҳамиша ғайрат билан ташаббус кўрсатиб меҳнат қилгани катта оммавий саҳналар (улар фильмда кўп) ҳам, лирик-психологик лавҳалар ҳам муваффақият билан суратга олинишига олиб келган.

Шариат талабига кўра, Ҳамзанинг уйидан ҳайдалиши эпизоди ва шоирнинг отаси ибн Ямин (артист Наби Раҳимов) дин пешволари ҳузурида ўз ўғлини «оқ қилиши» лавҳаси учун режиссёр қўллаган ҳикоя ритми, тасвир услуби кейинги кадрлардан — Ҳазрат ва унинг муриди Матқовул муносабатларини, мадрасадаги воқеаларни тасвирловчи саҳналарда топилган баён усулидан фарқ қилади. Режиссёр воқеа моҳиятига ва унинг қаҳрамон ҳаётида тутган ўрнига қараб, эпизодларга драматургик урғу беради, шоир сиймосини ёрқин ифода этишга ёрдам берадиган ҳодиса, шунингдек, иккинчи пландаги қаҳрамонларга тавсиф беради. Натижада фильмдан фильмга марказий қаҳрамон образи аста-секин ўсиб боради.

Ижодкорлар ўз қаҳрамонларининг драматик воқеаларга бой ҳаётини пардозламай, айрим зиддиятлардан холи бўлмаган дастлабки ижтимоий-философик фикрларини четлаб ўтмай, Ҳамзанинг хурриятпарварлиги, софдиллиги, темир иродаси, нозик табиатини кўрсатишга алоҳида аҳамият берганлари туфайли мураккаб образ яратишга муваффақ бўладилар. Яна бир муҳим масала ҳал қилинишида тўғри йўл танланган. Фильмда асосий ижобий қаҳрамонлар ўткир зеҳнли, айёр, узоқни кўзлаб иш тутадиган, тадбиркор кишиларга қарши курашадилар. Шу боисдан конфликтлар жўнгина ечилмайди. Образлар талқинида сохталикка, примитивликка йўл қўйилмайди. Ўз фалсафаси, режаси бўлган кишиларнинг дунёқараши аввало фикрлар курашида намоён бўлади. Қўқон уездининг бошлиғи (артист И. Дмитриев) ва Ҳазрат (артист Р. Ҳамроев)нинг ўз мақсадлари, амалга оширмоқчи бўлган режалари бор. Уларнинг ҳар бири ўз ақидасига амал қилади. Лекин улар Ҳамза каби эркин фикрловчи шахс, маърифатпарвар шоирга қарши бўлган курашда бирлашадилар. Бу туркумдаги қаҳрамонлар орасида артист Б. Ватаев ижросидаги Содиқбой образи драматургик материал жиҳатдан эмас, талқин услуби билан ажралиб туради. Б. Ватаев оперетта жанрига мос келадиган енгил хатти-ҳаракат, имо-ишора, сунъий хушчақчақлик билан Ҳамза ва Зубайданинг ҳаётида драматик роль ўйнаган бой образини яратмоқчи бўлган. Аммо, режиссёр танлаган актёрлар ансамблининг бир йўналишдаги, ягона стилистикадаги ижросига Б. Ватаевнинг талқин услуби уйғунлашиб кетмаган. Бундай мулоҳазаларни яна бир икки образ устида ишлаган актёрлар ҳақида ҳам айтиш мумкин.

Ҳамза образи устида ишлаётган киночиларнинг изланиши ҳозир барчанинг диққат марказида экан, биз фильм ижодкорларига янги муваффақиятлар тилаймиз.

«Оловли йўллар» фильмининг Марказий телевидение орқали кўрсатилиши ва «Правда» газетасининг эътирофига сазовор бўлиши маданий ҳаётимизда қувончли ҳолдир. Ўйлаймизки, фильмнинг кейинги сериялари ҳам шундай кутиб олинишига сазовор бўлади.

Ҳамидулла АКБАРОВ,
санъатшунослик кандидати.

СУРАТДА: «Оловли йўллар» фильмидан бир лавҳа.
И. Исматов фотоси.

ҲАМЗАХОНЛИК КЕЧАСИ

Тошкент область, Орджоникидзе район маданият саройида Ҳамза ижодига бағишланган адабий кеча бўлиб ўтди. Кечани район партия комитетининг секретари Д. Шарипова очди. У район меҳнаткашларининг Ҳамза юбилейига қизғин тайёргарлик кўраётганликлари ҳақида гапирди.

Кечада филология фанлари кандидати, шоира Музаяна Алавия Ҳамза ҳақидаги хотираларини гапириб, унга бағишланган шеърини ўқиб берди. Тошкент давлат университетининг доцентлари М. Аминова ва Ҳ. Муҳаммадхўжаевлар бу ерга тўпланганларни Ҳамзанинг фаолияти ва ижодига оид янги материаллар билан таништирдилар.

Сўнгра маданият саройи қошидаги бадиий ҳаваскорлар ижросида концерт берилди.

М. ҲАМИДОВА.

СПОРТ

КУРАШ:

ҲАСАННИНГ ШУҲРАТИ

Жаҳон кубоги учун курашда иштирок этган совет полвонлари муваффақият қозондилар. Американинг Толидо шаҳрида совет эркин кураш усталари финал баҳсларини кўтаринки руҳда ўтказдилар. Фахрли ўринлар учун СССР ва АҚШ полвонлари ўзаро курашдилар. Кураш гиламидан москвалик Р. Дмитриев, киевлик А. Белоглазов, маҳачқалъалик Б. Иброҳимов, грозниййлик Х. Орцуев, красноярсклик И. Яригинлар қўл кўтариб чиқдилар. Умумий ҳисобнинг совет командаси фойдасига 6:4 бўлишига наманганлик моҳир курашчи Ҳасан Зангиев муносиб ҳисса қўшди. У 82 килограмм вазнли полвонлар қатори саралаш учрашувларини муваффақиятли ўтказиб, финалда уч минутдан камроқ вақт ичида рақибининг курагини ерга тегизди. Республикамизнинг халқаро классли спорт мастери ўзининг бу ютуғи билан яна шуҳрат қозониб, бўлажак йирик баҳсларга пухта ҳозирлик кўраётганини намойиш этди. Мусобақада иккинчи ҳамда учинчи ўринлар АҚШ ва Япония полвонларига насиб этди.

ВЕЛОПОЙГА:

ЖАЗОИР ЙЎЛЛАРИДА

СССР халқлари ёзги VII Спартакиадасига пухта ҳозирлик кўраётган совет велосипедчилари Жазоирда ўтказилган халқаро турнирда ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Мамлакат йўллари бўйлаб ўтказилган кўпкунлик пойгада польшалик таниқли спортчи Р. Шурковский муваффақият қозонди. Мусобақада республикамиз велосипедчилари ҳам иштирок этдилар. Олмалиқлик умидли велопойгачи Шоҳид Заҳриддинов мусобақада фахрли иккинчи ўринни эгаллади. Республикамиз велосипедчилари умумкоманда ҳисобида биринчи ўринни эгалладилар.

ФУТБОЛ:

МУХЛИСЛАР МАМНУН

Олий лига коллективлари ўртасида мамлакат чемпионатининг иккинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди. Командалар мавсум бошидаги учрашувларда ҳужумкорликка зўр бериб, қимматли очколарни қўлга киритишга астойдил ҳаракат қилишаётганлиги кўзга ташланди. Тўққиз учрашувдан биттасида дуранг ҳисоби қайд қилинди. Дарвозаларга жами 18 тўп киритилди. Бу — биринчи тур ўйинларига қараганда иккита тўп кўпроқдир. Тошкентнинг «Пахтакор» командаси ўз майдонида ўтказилган иккинчи учрашувда ҳам мухлисларни мамнун этди. Киевлик динамочилар билан ўтказилган мазкур учрашувда майдон эгаларининг устунлиги сезилиб турди. Лекин киевлик ҳимоячилар маҳорат кўрсатиб, ҳисоб очишга йўл қўйишмасди. Учрашув тугашига тўрт минут қолганда пахтакорчиларнинг ҳужуми ўз самарасини берди. В. Чуркин йўллаган тўп командага ғалаба келтирди. Қолган учрашувларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Кайрат» — «Крылья Советов» — 0:2, «Нефтчи» — «Динамо» (М) — 0:1, «Заря» — «Зенит» — 1:2, «Арарат» — «Локомотив» — 2:2, «Динамо» (Тб) — «Динамо» (Мн) — 1:0, «Шахтёр»— «Спартак» — 2:0, «Черноморец» — ЦСКА — 0:1, СКА (Р) — «Торпедо» — 2:1. Ҳозирча «Пахтакор», москвалик ва тбилисилик динамочилар, «Шахтёр» тўрттадан очко билан олдинда боришяпти.

Борис Васильевич ГРЕЧИН

Мамлакатимизнинг кекса қоракўлчи зоотехникларидан бири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвадор, 1940 йилдан бери КПСС аъзоси Борис Васильевич Гречин 71 ёшида вафот этди.

Б. В. Гречин РСФСРнинг Иваново областидаги Малая Шириха қишлоғида туғилди. 1930 йилда Иваново-Вознесенск қишлоқ хўжалик институтини тугатганидан кейин Ўзбекистонга ишга юборилади. Унинг меҳнат фаолияти республикамиз билан боғланган. Қоракўлчилик совхозларининг бош мутахассиси ва директори, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги қоракўлчилик бошқармасининг бошлиғи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг сектор мудири вазифаларида ишлади. Сўнгги йилларда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги «Узглавкаракульпром»ининг бош мутахассиси эди.

Қоракўлчиликнинг юқори малакали мутахассиси сифатида қўйчилик совхозлари тузиш, шу тармоқни ривожлантириш юзасидан илмий асосланган технологияларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш, наслчилик ишларини йўлга қўйишда актив иштирок этди. Улуғ Ватан уруши йилларида немис-фашист босқинчиларига қарши жасурона жанг қилди. Гвардиячи майор унвонига сазовор бўлди.

Партия ва ҳукуматимиз Б. В. Гречиннинг ҳарбий ва меҳнат фаолиятини юксак тақдирлади. У Ленин ордени, I ва II даражали Ватан уруши орденлари, икки марта «Қизил Юлдуз», икки марта «Ҳурмат Белгиси» орденлари ҳамда кўпгина медаллар билан мукофотланди. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвадор» фахрий унвонига сазовор бўлди.

Ажойиб мутахассис, самимий ўртоқ, коммунист Борис Васильевич Гречиннинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Бир группа ўртоқлари.

МУТАХАССИСЛАРНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

Оператор-зоотехникларнинг дастлабки отряди Каттақўрғон совхоз-техникумининг дипломларини олишди. Битириб чиқувчилардан 35 киши Ўзбекистондаги йирик чорвачилик комплексларида ишлашади.

Ўқув базаси қорамолларни бўрдоқига боқиш ва ўстириш чорвачилик саноат комплекси ҳузурида уч йил муқаддам ташкил қилинган эди. Бу ерда оператор-зоотехниклардан ташқари 300 нафар техник-электромеханиклар ҳам таълим олмоқда. Улар икки ойдан кейин диплом олишади.

Оддий ўқув юртидан фарқли ўлароқ совхоз-техникум ўқувчилари ишлаб чиқариш малакаларини анча оширадилар. Молларни боқиб семиртириш юзасидан такомиллаштирилган технологияга эга бўлган замонавий гўшт фабрикаси улар ихтиёридадир.

Совхоз-техникум доимо ривожланиб бормоқда. Ҳозир синф хоналари, лабораториялари, спорт комплексига эга бўлган янги бинони қуриш лойиҳалаштирилмоқда. Бу эса ўқувчиларни қабул қилишни анча кўпайтириш имконини беради.

(ЎзТАГ).

Республикамизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида Наврўз шодиёналари бўлиб ўтди. Айниқса, Жиззах шаҳрида ўтказилган наврўз халқ байрамига айланиб кетди. Санъаткорлар ажойиб рақс ва қўшиқлари билан ҳамманинг дилини хушнуд қилдилар. Суратда: чиройли ўйинлари билан тўпланганларнинг қизғин олқишига сазовор бўлган раққоса қизларни кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

РЕКЛАМА ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильм. 10.15 — Строговлар. Бадиий фильм, 1-серия. 11.20 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.20 — Концерт. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.20 — А. Афиногенов ижоди. 17.05 — Москва комсомолининг ишлари. 17.35 — Симфоник поэма. 18.00 — Горнчилар, қаердасиз! 18.30 — Фан оламида. 19.00 — Қувноқ ноталар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Венгрия Халқ Республикаси телевидениесининг программаси. 21.30 — Вақт. 22.05 — Гренада. Спектакль. 23.05 — Ҳужжатли фильм. 23.30 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30— Физикадан ўқув кўрсатуви. 12.00 — Комиссар гувоҳлик беради. Ҳужжатли фильм. 12.30 — Физикадан ўқув кўрсатуви. 13.00 — Виринея. Бадиий фильм. 18.00— Икки қайин дарахти. Фильм-эртак. 18.45 — Ахборот. 19.00 — Бугун — Венгрия фашист босқинчиларидан озод этилган кун. 19.30 — Телевизион театр почтаси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Қашқадарё область музикали театри артистларининг концерти. 21.30 — Вақт. 22.05 — Чорвачилик зарбдор фронт. 22.25 — Альба Регия. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 — Тошкент телепрограммаси. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.50 — Янгиликлар.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30. Классик куйлардан концерт. 12.00 — Ўзбекистан индустриальний. 13.00 — Илғор районлар радиойўқламаси. 13.30— С. Ротару ва «Водограй» ансамблининг концерти. 14.00 — Узумчиликни ривожлантириш резервлари. 18.15 — Ўзбекистан спортивний. 18.50 — Композитор Н. Ҳасанов. Концерт-очерк. 19.20 — Саломатлик-туман бойлик. 20.20 — Эстрада концерти. 21.00 —Қишлоқ меҳнаткашлари хизматида. 21.10— С. Зуннунова. Қўллар. 21.30 — Чорвадорлар, Сизлар учун. 22.28 — Республикада хизмат кўрсатган артистлар Наима ва Суръат Пўлатовлар куйлайди. 23.20 — Дам олиш концерти.

«ЎЗБЕКХЛОПКОМАШ» БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ ТОШКЕНТ ШАҲАР
95-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1979—80 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: универсал токарь, фрезерчи, электр-газ пайвандчи, автослесарь, механика-йиғув ишлари слесари, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, штампларни тайёрлаш ва ремонт қилиш бўйича слесарь-асбобсоз.

8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати — 1—2 йил.

Ўқувчилар 3 маҳал бепул овқат, кундалик ва иш кийимлари билан таъминланадилар. Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Билим юрти ҳузурида кечки-сиртқи ўрта мактаб ишлаб турибди.

Билим юртини битирганлар олий ўқув юртлари ва техникумларга имтиёзли шартларда қабул қилинадилар.

Билим юртида спортнинг кураш, самбо, футбол, волейбол, картинг турлари бўйича секциялар; фото, техника ижоди, ёғочга ўйиб гул солиш тўгараклари, вокал-инструментал ансамбль ишлаб турибди.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш зарур: директор номига ёзилган ариза, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, маълумоти тўғрисида ҳужжат, характеристика, турар жойидан ва ота-онасининг иш жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмдаги 4 та фотосурат.

Мурожаат учун адрес: 700077, Тошкент шаҳар, Куйбишев районн, Владимирский переулоги, 15-уй, (4-автобуснинг «Дружба» кинотеатри» бекати). Телефон: 66-85-85.

ЎРТА ОСИЁ ДАВЛАТ НЕФТЬ САНОАТИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ВА ЛОЙИҲАЛАШ ИНСТИТУТИ («СредазНИПИнефть»)
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

НЕФТЬ КОНЛАРИНИ ИШЛАБ ЧИҚИШ ЖАРАЁНЛАРИНИ АНАЛИЗ ҚИЛИШ ВА ОПТИМАЛЛАШТИРИШ ЛАБОРАТОРИЯСИ БЎЙИЧА:

мудир (фан доктори ёки кандидати);

НЕФТЬ КОРХОНАЛАРИ КОММУНИКАЦИЯЛАРИ ВА УСКУНАЛАРИ КОРРОЗИЯСИГА ҚАРШИ ҲИМОЯ ЛАБОРАТОРИЯСИ БЎЙИЧА:

катта илмий ходимлар (2 ўрин);

кичик илмий ходимлар (2 — химия фанлари кандидатлари ёки коррозияга қарши ҳимоя соҳасида иш тажрибасига эга бўлган юқори малакали мутахассислар).

Конкурс муддати — 25 апрелгача.

Ҳужжатлар конкурслар тўғрисидаги қоидага биноан институт директори номига қуйидаги адресга юборилсин: 700000, ГСП. Тошкент шаҳри, Куйбишев кўчаси, 21-уй.

ВЦСПСнинг «ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» орденли Бутуниттифоқ меҳнатни муҳофаза қилиш марказий илмий-тадқиқот институти
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ФИЛИАЛИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ЛАБОРАТОРИЯЛАР ВА БЎЛИМЛАР БЎЙИЧА:

катта илмий ходимлар: фан кандидатлари — саноат вентиляцияси ва ҳавони кондиционлаштириш, шахсий ҳимоя воситалари, жорий этиш ва корхоналарга илмий-техникавий ёрдам кўрсатиш бўлими (корхоналарга илмий-техникавий ёрдам кўрсатиш группасига); шахсий ҳимоя воситалари, саноат акустикаси (илмий даражасиз).

Конкурс муддати — 24 апрелгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700109, Тошкент шаҳри, Қамарниcо кўчаси, 37-уй (10, 28, 34, 49-автобусларнинг «Медгородок» бекати).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/IV да **Дилором** (250-спектакль).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/IV да **Келинлар қўзғолони,** 5/IV да **Рўйхатларда йўқ.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/IV да **Олифта,** 5/IV да **Шаҳзода ва етим қиз.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/IV да **Беш кунлик куёв** (12.00), **Отилмаган ўқ** (19.00).

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ИНСТИТУТ БЎЙИЧА:

кафедра доценти: чорвачилик, сабзавотчилик, ўрмон мелиорацияси;

кафедра ассистентлари: қишлоқ хўжалик машиналари, ўсимликларни биологик ҳимоя қилиш (2 ўрин), ўрмон мелиорацияси;

ФАРҒОНА ФИЛИАЛИ БЎЙИЧА:

ботаника кафедраси мудири (фан доктори).

кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия (2), рус тили (чет тиллари кафедрасига).

Конкурс муддати — 23 апрелгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, 183-алоқа бўлими.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети республика радиосининг диктори М. Зуннуновага отаси

Акмал ПЎЛАТнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000. Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26, фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 01885. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Е. — 77.